

ESTUDI DE RISC

UTILITZACIÓ DE LES ORGANITZACIONS SENSE ÀNIM DE LUCRE PER FINANÇAR EL TERRORISME

UIFAND

UNITAT D'INTEL·LIGÈNCIA FINANCERA
D'ANDORRA

I. ÍNDEX

I. ÍNDEX.....	1
II. INTRODUCCIÓ.....	3
III. METODOLOGIA.....	3
IV. MARC LEGAL	4
1. Marc legal internacional.....	4
2. Marc legal nacional	5
V. GAFI I RECOMANACIÓ 8	6
VI. ENTITATS SENSE ÀNIM DE LUCRE	8
1. Àmbit d'estudi i tipus d'entitats sense ànim de lucre.....	8
2. OSALS.....	9
3. OSALS amb risc de FT.....	10
VII. AMENACES	11
1. Risc de terrorisme i risc de finançament del terrorisme.....	11
2. Radicalització o afiliació a una entitat terrorista.....	12
3. Desviament de fons.....	12
3.1. Recollida de fons	12
3.2. Custòdia dels fons	12
3.3. Transmissió dels fons	13
3.4. Desviament de fons per part del personal.....	14
3.5. Desviament de fons per part de tercers.....	14
4. Conclusió	15
VIII. VULNERABILITATS	15
1. Marc legal i dades dels Registres	15
2. Controls dels Registres Públics.....	16
2.1. Verificacions de registre	16
2.2. Entitats no registrades	18
2.3. Entitats no actives	19
3. Transparència.....	20
4. Seguiment i supervisió	23
5. Característiques del sector.....	24
5.1. Tipus d'OSAL.....	24
5.2. Recursos humans	25

5.3. Ingressos anuals i actius totals	27
5.4. Donacions	28
5.5. Ajudes i beneficiaris	29
6. Agents/Proveïdors i prestadors de serveis	30
7. Sistemes propis de supervisió	31
8. Mitjans de pagament	32
8.1. Mitjans de pagament emprats per la captació de fons.....	32
8.2. Mitjans de pagament utilitzats per prestar les ajudes.....	34
9. Transaccions i cooperació amb jurisdiccions de risc o zones de conflicte	35
10. Transparència financera.....	37
11. Coneixements en matèria de LFT/Conscienciació/Formació.....	38
12. Cooperació entre les autoritats i entre les autoritats i les OSALS.....	39
13. Conclusió	40
IX. CONSEQÜÈNCIES/IMPACTE.....	40
Conclusió sobre el risc global de FT de les OSALS andorranes.....	40
X. PLA D'ACCIÓ I POSSIBLES MESURES DE MITIGACIÓ.....	41
1. Mesures de mitigació a implementar per les OSALS.....	41
2. Mesures de mitigació a nivell nacional	42
XI. GLOSSARI I ACRÒNIMS	43
XII. BIBLIOGRAFIA	44

II. INTRODUCCIÓ

El present estudi és el resultat d'un treball de col·laboració entre el Ministeri de Justícia i Interior (principalment, el Registre d'Associacions i el Registre de Fundacions), les entitats sense ànim de lucre i la UIFAND.

És internacionalment reconegut que les OSALs són vulnerables a ser utilitzades pel finançament del terrorisme (FT), una conducta tipificada al Codi Penal andorrà als articles 366 bis i següents i que consisteix en qualsevol forma d'acció econòmica, ajuda o mediació que proporcioni suport financer a terroristes individuals i/o organitzacions terroristes per tal de facilitar la comissió d'actes de terrorisme en favor de la seva ideologia.

Aquest estudi és el primer d'aquestes característiques realitzat al Principat d'Andorra i entre els seus principals objectius es troben:

1. Arribar a conèixer en profunditat el sector de les entitats sense ànim de lucre.
2. Obtenir les dades necessàries per poder establir aquelles entitats que es troben incloses dins de la definició de GAFI d'organitzacions sense ànim de lucre (d'ara en endavant OSALs) i, el més rellevant de tot, determinar les característiques inherents d'aquelles OSALs que presenten un risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme.
3. Detectar les amenaces i les vulnerabilitats a les quals han de fer front les OSALs en matèria de finançament de terrorisme.
4. Proposar unes mesures de mitigació dels riscos detectats o reducció de vulnerabilitats i un pla d'acció a nivell de país.
5. Finalment, avaluar i, si fos necessari, modificar el marc normatiu de les OSALs per adaptar-ho als estàndards internacionals.

De tot l'exposat anteriorment, se'n desprèn que els destinataris d'aquest estudi són tant les autoritats que han d'implementar les mesures de mitigació dels riscos, per tant a nivell nacional, com les OSALs que han d'estar sensibilitzades amb el risc al qual estan exposades i proposar mecanismes que poden utilitzar per protegir-se tant de forma individual com sectorial.

III. METODOLOGIA

Pel que fa a la metodologia emprada per elaborar l'estudi, es basa en l'anàlisi de dades quantitatives i qualitatives, tant formals com informals. En aquest sentit, s'ha utilitzat la informació interna de la que disposa la UIFAND arrel de les diverses tasques de supervisió que s'hagin dut a terme (principalment, auditories de PBC/FT i inspeccions *in situ*) i informació d'intel·ligència de la que disposa, dades facilitades pels Registres de Fundacions i d'Associacions, enquestes i reunions amb el sector, legislació general i específica (per exemple, la Llei de la Creu Roja Andorrana), documents emesos per organismes internacionals, avaluacions del sector de les OSALs d'altres països i informació obtinguda de fonts obertes.

Quant a les dades numèriques contingudes en aquest estudi, es basen, en la seva majoria, en la informació proporcionada pel Registre d'Associacions i el Registre de Fundacions i les

respostes facilitades per les entitats sense ànim de lucre al qüestionari facilitat a les mateixes al juliol del 2020.

L'estructura principal d'aquest estudi segueix el model que estableix el GAFI en la Guia d'Estudi de Risc Nacional de Blanqueig de Diners i el Finançament de terrorisme, per avaluar el risc en funció de tres factors:

- Amenaces
- Vulnerabilitats
- Conseqüències/impacte

S'ha considerat rellevant incloure altres apartats per completar l'estudi, com són el marc legal, referències a estàndards internacionals i un pla de mitigació, entre d'altres.

IV. MARC LEGAL

1. Marc legal internacional

La Convenció per a la salvaguarda dels drets humans i de les llibertats fonamentals de 1950, ratificada per Andorra, reconeix, en el seu article 11, la llibertat d'associació. Del seu contingut, se'n desprenen els elements que la legislació de regulació de les associacions ha de respectar.

Article 11 Conveni per a la salvaguarda del drets humans i de les llibertats fonamentals, de 21-12-95

"1. Tota persona té dret a la llibertat de reunió pacífica i a la llibertat d'associació, inclòs el dret a fundar sindicats amb d'altres i a afiliar s'hi per defensar els seus interessos.

2. L'exercici d'aquests drets només pot ser objecte d'aquelles restriccions que, previstes per la llei, constitueixin mesures necessàries, en una societat democràtica, per a la seguretat nacional, la seguretat pública, per a la defensa de l'ordre i per a la prevenció del crim, la protecció de la salut o de la moral o per a la protecció dels drets i llibertats d'altri. L'article present no prohibeix que siguin imposades restriccions legítimes a l'exercici d'aquests drets per als membres de les forces armades, de la policia o de l'administració de l'Estat."

En relació amb el delictes de finançament de terrorisme, Andorra implementa les diferents resolucions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides i, en virtut de l'Acord monetari signat entre el Principat i la Unió Europea, és rellevant l'adopció en el seu ordenament jurídic, entre d'altres normatives europees en la matèria, la Directiva (UE) 2017/541 del Parlament i del Consell, del 15 de març del 2017, relativa a la lluita contra el terrorisme.

2. Marc legal nacional

Pel que fa a la normativa local, l'article 17 que s'emmarca dins del Capítol III relatiu als drets fonamentals de la persona i de les llibertats públiques de la Constitució andorrana reconeix el dret d'associació amb l'única limitació de la licitud de les finalitats perseguides i la creació d'un registre d'associacions, que ha de crear-se només als efectes de publicitat de les associacions constituïdes.

Article 17 de la Constitució andorrana:

“Es reconeix el dret d'associació per a la consecució de fins lícits. La llei establirà, a efectes de publicitat, un Registre de les associacions que es constitueixin.”

A més de la base constitucional, les normes de rang inferior que regulen les associacions són les següents:

- Llei Qualificada d'Associacions de 29 de desembre del 2000 (modificada per la Llei Qualificada 32/2007, del 20 de desembre i la Llei 14/2017)
- Reglament del Registre d'Associacions del 29 de desembre del 2000 (modificat pel Reglament de modificació del 5 d'octubre del 2016)

Pel que fa a les Fundacions, venen regulades per les següents normes jurídiques:

- Llei 11/2008, del 12 de juny, de fundacions (modificada per la Llei 14/2017, de 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme)
- Reglament del Registre de Fundacions i del Protectorat, de l'1 d'abril del 2009 (modificat pel Reglament de modificació de l'1 de juliol del 2009 i pel Reglament regulador del procediment de liquidació de les fundacions, de l'11 de juliol del 2012)

Adicionalment, es podrien mencionar, entre d'altres, les següents normes relacionades amb entitats sense ànim de lucre:

- Llei 89/2010, del 16 de desembre, de la Creu Roja Andorrana
- Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat d'Andorra (amb les seves posteriors modificacions)
- Reglament del quinto tradicional i altres jocs d'atzar amb finalitat benèfica i sense ànim de lucre del 15 de juliol del 2015
- Reglament regulador de la Comissió de Participació de les Entitats Cíviques en l'àmbit dels serveis socials i socio-sanitaris del 20 de juliol del 2016.

Pel que fa al delicte de finançament del terrorisme, es troba definit en els articles 366 bis i següents del Codi Penal andorrà.

Article 366 bis del Codi Penal andorrà

“Finançament del terrorisme

1. La persona que realitza actes de finançament del terrorisme ha de ser castigada amb pena de presó de dos a vuit anys.

La temptativa i la conspiració són punibles.

2. A l'efecte d'aquest article s'entén per finançament qualsevol actuació que, pel mitjà que sigui, directament o indirecta, il·lícitament i deliberadament, consisteixi en la provisió o reunió de fons amb la intenció que s'utilitzin o sabent que seran utilitzats, en tot o en part, al Principat o a l'estranger:

- Per un grup terrorista o per un terrorista.

- Per cometre un o diversos actes terroristes.

- Per a la realització de les conductes tipificades a l'article 364 d'aquest Codi.

3. A l'efecte d'aquest article s'entén per fons: els actius financers, els béns de tota natura, materials o immaterials, mobles o immobles, adquirits per qualsevol mitjà, lícit o il·lícit, i els documents, títols o instruments jurídics de qualsevol forma, fins i tot l'electrònica o digital, que certifiquen un dret de propietat o un interès sobre els mateixos actius o béns, especialment però no exclusivament, els havers i crèdits bancaris, els xecs de viatge, els xecs bancaris, les ordres de pagament, les accions, els títols valors, les obligacions, i les lletres de canvi i de crèdit, així com els interessos, dividendes o qualsevol altre benefici que se n'hagi derivat.

4. S'ha d'imposar pena de presó de tres a deu anys quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

a) Quan el finançament es cometi mitjançant un grup organitzat.

b) Quan el subjecte actuï amb habitualitat.

La temptativa i la conspiració són punibles.”

V. GAFI I RECOMANACIÓ 8

El Grup d'Acció Financera Internacional (GAFI, o FATF per les seves sigles en anglès), és un cos intergovernamental amb l'objectiu principal de desenvolupar estàndards i promoure de polítiques, tant a nivell nacional com internacional, per combatre el blanqueig de diners i el finançament del terrorisme. Alguns dels documents que permeten al GAFI i als seus organismes regionals equivalents com, per exemple, el Comitè d'experts de prevenció del blanqueig de capitals i el finançament del terrorisme del Consell d'Europa (Moneyval), del qual el Principat d'Andorra forma part, avaluar el compliment dels estats amb els estàndards internacionals són les 40 Recomanacions i la metodologia d'aplicació i avaluació de les mateixes que l'acompanya.

Al setembre del 2017, el Moneyval, en la seva sessió plenària, va adoptar l'informe d'Andorra en el qual es va atribuir una anotació de *“partially compliant”* a la Recomanació 8 (d'ara en endavant, R.8) relativa a les organitzacions sense ànim de lucre i, més concretament, a l'anàlisi de les tècniques dutes a terme pels estats i l'efectivitat de les mateixes per prevenir que les OSALs siguin utilitzades per finançar el terrorisme. D'ençà, el Principat ha dut a terme tasques de diversa índole per poder pal·liar les eventuais deficiències i alinear les mesures implementades als estàndards internacionals. De fet, el present estudi s'emmarca dintre

d'aquestes tasques i pretén ser una eina addicional a l'hora d'avaluar els riscos de finançament de terrorisme als quals es poden veure exposades les OSALs.

El GAFI defineix les OSALs com a qualsevol persona jurídica, col·lectiu o organització que es dediqui essencialment a l'obtenció o distribució de fons amb un propòsit caritatiu, religiós, cultural, educatiu, social, fraternal, o per dur a terme altres tipus de "bones obres".

Per complir amb un dels requeriments de la R.8, Andorra ha introduït a la seva legislació mitjançant la Llei 21/2019, del 28 de novembre, de modificació de la Llei 14/2017, del 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i el finançament del terrorisme, una definició molt similar a la proposada pel GAFI, lleugerament adaptada a la realitat del país:

Article 3.19 de la Llei 14/2017:

"Organitzacions sense ànim de lucre (OSAL): persona o estructura jurídica o organització, incloent-hi associacions i fundacions, que principalment es dedica a la recaptació o el desemborsament de fons per a fins com ara propòsits caritatius, religiosos, culturals, educatius, socials o fraternals, o per a la realització d'altres tipus de bones obres."

En base a la R.8 del GAFI, per tal de combatre la utilització de les OSALs per finançar del terrorisme, els països han d'aplicar mesures concretes i proporcionals, sota un enfocament basat en el risc¹, a dites organitzacions per tal de protegir-les de situacions relatives al finançament del terrorisme, com per exemple:

- organitzacions terroristes que es fan passar per entitats lícites;
- l'explotació d'OSALs com a vies de finançament del terrorisme, incloent el propòsit d'evadir mesures de congelació d'actius;
- ocultar o obscurir el desviament dels fons intencionats per a propòsits legítims cap a organitzacions terroristes.

En la nota interpretativa de la R.8 del GAFI s'argumenten les diferents mesures que les jurisdiccions poden aplicar per tal d'identificar, prevenir i combatre l'abús de les OSALs en termes de finançament del terrorisme. Tot i així, aquestes giren entorn a quatre pilars fonamentals:

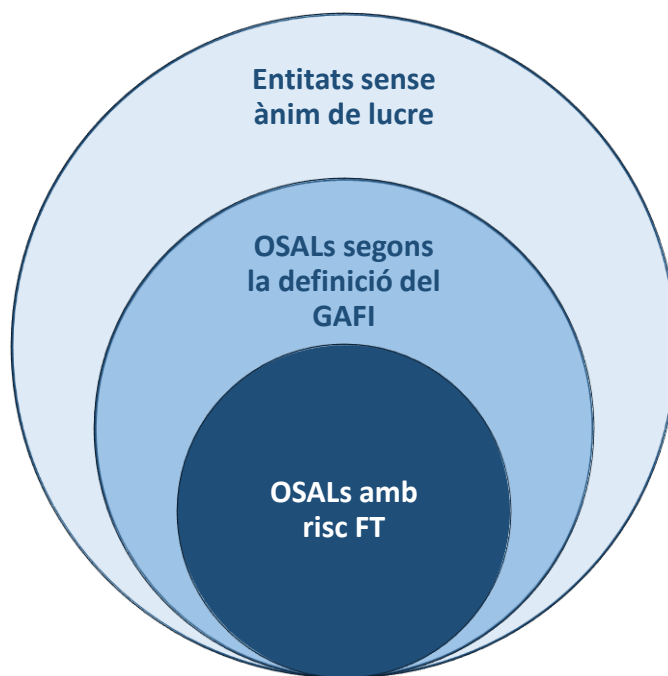
- i) la divulgació contínua d'aspectes rellevants a efectes del finançament del terrorisme;
- ii) la supervisió basada en risc de les OSALs en risc de ser abusades per al finançament del terrorisme;
- iii) l'obtenció d'informació i investigació efectives;
- iv) els mecanismes efectius per a la cooperació internacional.

De les directrius donades pel GAFI queda evidenciat el fet que no totes les entitats sense ànim de lucre són OSALs, ni totes les OSALs tenen risc de ser abusades per finançar el terrorisme. Per tant, a fi de que els països i les pròpies OSALs dediquin els recursos necessaris per evitar o detectar aquestes tipus de situacions, seguint un enfocament basat en el risc, cada país ha de

¹ Tal com pressuposa la Recomanació 1 del GAFI.

realitzar un estudi per determinar les característiques i el grup d' OSALs que presenten més risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme.

En resum, es pot establir tres categories d'entitats: les entitats sense ànim de lucre, les OSALs i les OSALs amb risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme.

VI. ENTITATS SENSE ÀNIM DE LUCRE

Per poder realitzar un estudi el més acurat possible ha estat necessari entendre la globalitat del sector de les entitats sense ànim de lucre del Principat d'Andorra, per anar, posteriorment, desgranant aquelles que responen a la definició donada pel GAFI i, finalment, delimitar-ho encara més per conèixer aquelles que poden representar un risc de ser utilitzades pel finançament de terrorisme.

1. Àmbit d'estudi i tipus d'entitats sense ànim de lucre

Existeixen diferents tipus d'entitats sense ànim de lucre entre les quals, principalment, estan les associacions, les fundacions i altres tipus d'entitats amb propòsits similars.

A data de desembre 2019, el nombre total de les entitats registrades al Registre d'Associacions i al Registre de Fundacions és de 737. A aquest nombre se li ha d'afegir una institució humanitària que, tot i no estar inscrita en el Registre, és una entitat sense ànim de lucre que ha estat creada per una llei específica. Les entitats sense ànim de lucre andorranes es distribueixen en diferents modalitats, d'entre les quals aquelles que representen la part més significativa són les associacions anomenades generals (462) i altres entitats esportives (238),

que inclouen accions esportives, agrupacions esportives, clubs esportius i federacions esportives.

En el transcurs de l'any 2020, la UIFAND va fer extensiu a les associacions, fundacions i altres entitats amb finalitats similars andorranes un qüestionari relatiu a l'Estudi Nacional de Risc 2020 per tenir un major input del sector.

A continuació es presenta un quadre amb el detall de les diferents modalitats d'entitat sense ànim de lucre presents al país, el seu nombre, percentatge que representen sobre el total de les entitats.

Modalitat entitat	Nombre	Percentatge/total
Associacions generals	462	62,2%
Associacions estrangeres	5	0,68%
Accions esportives	15	2,03%
Agrupacions esportives	9	1,22%
Clubs esportius	177	23,98%
Federacions esportives	37	5,01%
Fundacions privades	25	3,39%
Fundacions públiques	7	0,95%
Institució humanitària	1	0,14%
Total	738	100%

2. OSALs

Arrel de l'anàlisi dels propòsits de les associacions i fundacions, facilitats pels Registres d'Associacions i de Fundacions, així com de les dades proporcionades pel sector, se'n desprèn que, de la totalitat de les entitats sense ànim de lucre, només el 14% respon a la definició d'OSAL de GAFI ja que es dediquen principalment a l'obtenció i/o distribució de fons per la realització de "bones obres".

L'altra categoria a destacar són les entitats que, tot i que no tinguin com a propòsit principal captar fons del públic i/o no ho fan a la pràctica, sí que ho tenen contemplat com a opció en els seus estatuts. En la majoria dels casos es deixa palesa aquesta previsió en els estatuts per permetre a l'entitat realitzar, per exemple, rifes o vendes benèfiques de calendaris o altres objectes. A efectes del present estudi, aquest tipus d'entitats s'equipararà a les OSALs anteriors per un principi de prudència.

Per últim, la categoria més important pel que fa al volum és la que fa referència a les entitats sense ànim de lucre que no tenen com a propòsit la captació i/o distribució dels fons del públic i, per tant, no seran considerades com a OSAL. El gruix d'aquesta categoria són les entitats esportives (federacions, clubs, etc.) que, generalment, reben subvencions de l'estat, els comuns o altres entitats, així com el pagament de quotes dels seus socis per la prestació d'un servei concret, per la participació en algun esdeveniment esportiu o la compra de material, per exemple.

Entitat que rep/realitza donacions	Nombre d'entitats	Percentatge
Sí	102	14%
No, però podria segons els estatuts	73	10%
No	563	76%
Total	738	100%

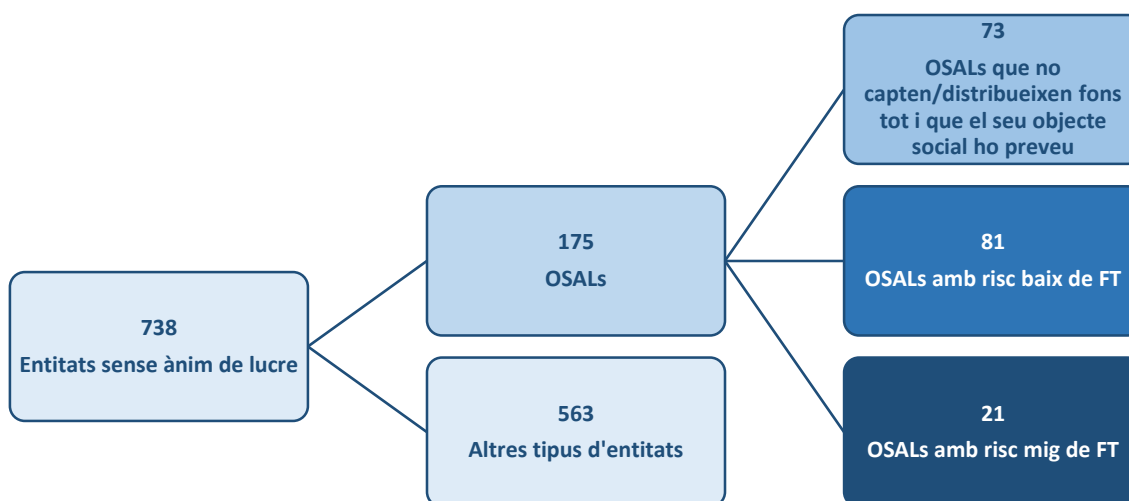
3. OSALs amb risc de FT

En aplicació d'un enfocament basat en el risc, s'ha volgut diferenciar les OSALs que no presenten risc o que aquest és molt baix, d'aquelles que tenen un risc més elevat i han de ser objecte d'un control més exhaustiu i focalitzat. D'aquesta manera, els estàndards internacionals (principalment, la R.8 de GAFI), incentiven als països a delimitar el subgrup d'OSALs que són susceptibles de ser utilitzades per finançar el terrorisme, determinant les seves principals característiques. En aquest context, s'han considerat com a característiques rellevants de les OSALs andorranes a aquest efecte les següents:

- S'ha volgut donar especial rellevància al fet de proporcionar fons, ajuda i/o serveis en zones de risc com podrien ser zones de conflictes armats o jurisdiccions amb importants índexs d'inestabilitat política.
- La utilització de l'efectiu és un risc inherent a les OSALs en general, tot i això, el risc és superior a major utilització d'efectiu tant en el moment de la captació dels fons com en el moment de prestar les ajudes.
- Quant més importants són els fons dels que disposa una OSALs, més probabilitats hi ha de que sigui utilitzada per finançar el terrorisme, essencialment, si l'entitat no disposa dels procediments adequats per mitigar aquest risc.
- Dels estudis duts a terme a nivell internacional se'n desprèn que les OSALs de serveis són més propenses a ser utilitzades per aquestes activitats criminals.
- Pel que fa a la col·laboració amb altres entitats fora del territori nacional, s'ha de ressaltar que aquesta presenta un risc afegit, ja que en la majoria dels casos, l'OSAL que envia els fons, un cop s'hagin transferit, perd tot el control sobre els mateixos amb els riscos que això comporta.
- OSALs amb una denominació i objecte social excessivament ampli o genèric.

Quantes més característiques reuneixi una OSAL, així com la rellevància dins del total de l'activitat, més exposició tindrà al risc de ser utilitzada per FT.

A continuació es presenta un gràfic amb el detall del nombre de totes les entitats que formen part de la globalitat de les entitats sense ànim de lucre andorranes en funció de la seva tipologia pel que fa al risc de ser utilitzades per FT.

Pel que fa a les 563 entitats que formen part de la categoria “Altres”, aquestes no responen a la definició d’OSAL i, per tant, queden excloses de l’àmbit de control i seguiment per part de les autoritats pel que fa la matèria de prevenció i lluita contra el FT.

Quant a les OSALs (175), pròpiament dites, aquelles que no capten i/o distribueixen fons entre el públic general tot i que el seu objecte social ho preveu (73), que tenen un risc molt baix de FT, i les que tenen un risc baix de FT (81) quedaran sota el seguiment i control periòdic de les autoritats a fi de detectar si es produeix algun canvi en el seu estatus. En aplicació d’un enfocament basat en el risc, l’última categoria relativa a les OSALs amb risc mig de FT (21) quedarà sota el control i la supervisió de dites autoritats.

VII. AMENACES

Tot i que fins a la data no s’hagi detectat cap cas d’OSALs andorranes vinculades al finançament del terrorisme, per les seves característiques intrínseques, aquest sector podria presentar un gran atractiu pels criminals que vulguin aprofitar-se’n per finançar el terrorisme donat que les entitats tenen la capacitat de captar fons i transferir-los a l’estranger tot gaudint de la confiança del públic general i sense aixecar sospites.

1. Risc de terrorisme i risc de finançament del terrorisme

Com a punt de partida per analitzar les amenaces a les que pot estar confrontada una OSAL s’ha de fer referència a dos conceptes molt lligats entre sí com ho són el risc de terrorisme i el risc de finançament del terrorisme. Així mateix, en aquest apartat adquireix especial rellevància fer menció de l’àmbit d’actuació específic de les OSALs. S’ha de tenir en compte que la majoria de les OSALs andorranes estan orientades a l’àmbit nacional i, donat que el risc

de terrorisme en el Principat és mig-baix, el risc que les OSALs puguin ser utilitzades per al finançament del terrorisme també és mig baix.

2. Radicalització o afiliació a una entitat terrorista

La consegüent amenaça a la que estan subjectes les OSALs, arrel de l'exposat anteriorment, és la d'establir o mantenir vincles amb una entitat terrorista. Es pot tractar d'una situació intencionada i buscada en la que la mateixa OSAL estableixi vincles amb alguna entitat terrorista o simplement ser resultat del desconeixement de la naturalesa de l'entitat per part de l'OSAL. Així mateix, la afiliació pot implicar la participació de la totalitat de l'OSAL o només d'uns individus en concret.

3. Desviament de fons

L'amenaça de desviament dels fons de l'OSAL incrementa amb la mida de la mateixa i els fons que gestiona i es pot produir en tres diferents etapes, és a dir, al moment de la recollida de les donacions, mentre es custodien aquests fons i, posteriorment, durant la transmissió al beneficiari legítim. A més a més, les conductes de desviació es poden dur a terme per diferents implicats, ja siguin intervinents de la pròpia OSAL com persones que no en formen part. A continuació es detalla cada situació de forma més concisa.

3.1. Recollida de fons

La captació de fons per part de les OSALs pot ser un moment crucial donat que hi intervenen dos factors força recurrents com és l'ús d'efectiu i l'anonimat dels donants. D'això se'n deriva que, pel que fa a les donacions de petit import, es poden donar casos en els que les OSALs no duen a terme els mateixos controls d'identificació del donant i/o de l'origen dels fons que per donacions d'imports més rellevants.

3.2. Custòdia dels fons

L'etapa que segueix immediatament a la recollida dels fons és la seva custòdia. Una de les amenaces amb més rellevància en aquesta etapa és la custòdia dels fons que es realitza fora dels canals convencionals.

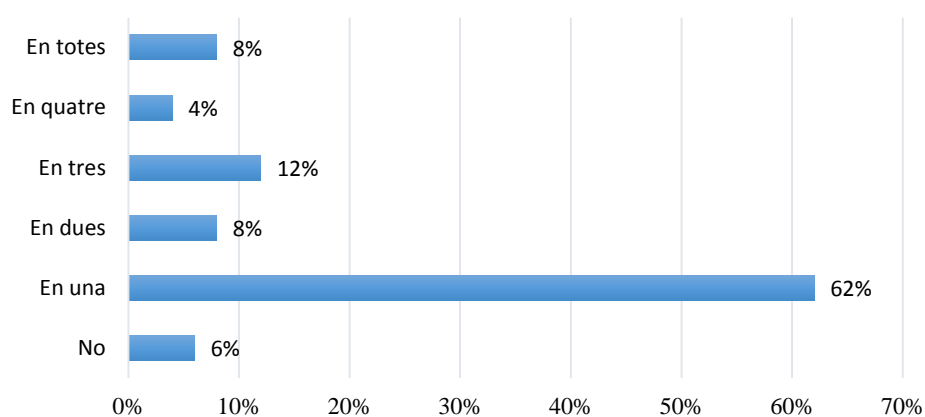
De la informació aportada pel sector s'ha pogut concloure que la regla general és dipositar els fons en el compte bancari de l'entitat.

Dues OSALs han indicat que dipositen diners recaptats en efectiu en una caixa forta, una procedeix a la seva custòdia fins realitzar l'ingrés en el compte bancari de l'entitat i l'altra ha deixat palès que és l'única manera de la que disposa per custodiar els fons ja que no ha pogut procedir a l'obertura d'un compte bancari (entre ambdues havien rebut 2.860 euros en efectiu

durant el 2019). Pel que fa al present estudi, és important incidir que aquesta situació excepcional denota certa tendència de les entitats bancàries d'evitar els riscos que puguin venir associats amb l'activitat d'una OSAL i que podria comportar un increment en les amenaces vinculades al sector ja que obliga a les OSALs utilitzar altres canals, per rebre o prestar ajudes, fora del sistema financer. En aquest sentit, la nota informativa relativa a la inspecció temàtica del finançament de terrorisme del 28 de juny del 2019, ha incidit en el fet que les entitats bancàries no haurien de classificar les entitats sense ànim de lucre com a clients de risc alt per defecte i se'ls anima a justificar aquesta consideració en base a una anàlisi en la que han de tenir en compte factors com ara la seva tipologia, àmbit d'actuació, volum de fons gestionats o activitat.

Aproximadament un 6% de les OSALs no disposen de cap compte bancari, de l'anàlisi d'aquestes dades s'ha pogut concloure que una de les OSALs és a la que es feia referència anteriorment i, la resta, són OSALs que, tot i la possibilitat que estableixen els estatuts de captar diners del públic, no ho fan a la pràctica.

Disponibilitat de comptes bancaris en entitats bancàries del país

3.3. Transmissió dels fons

L'última etapa del cicle suposa el canvi de propietat dels diners ja sigui perquè es transmeten als beneficiaris, en concepte d'ajuda econòmica o prestació d'un servei, o perquè serveixen per pagar les despeses de funcionament de l'OSAL.

En aquest apartat adquireixen una especial rellevància els canals utilitzats per transferir els fons, amb la problemàtica a la que ja s'ha fet menció en l'apartat anterior. Salvat aquesta situació comunicada per la pròpia OSAL, no s'han detectat cap altra casuística en la qual s'utilitzin canals aliens al sistema financer com podrien ser les remeses alternatives de diners o el sistema de *hawala*.

3.4. Desviament de fons per part del personal

L'actuació de les persones que intervenen en el funcionament de l'OSAL té una rellevància primordial per evitar el desviament dels fons de la mateixa. Un desviament que pot tenir lloc tant en el moment de recol·lectar els fons sense que arribin a ingressar-se en els comptes de l'OSAL, com un cop ingressats quan es veuen canalitzats per propòsits diferents als de l'OSAL i, especialment, per finançar de terrorisme.

En aquest punt adquireixen importància situacions com la comptabilitat fraudulenta i/o els rebuts falsos. Tot i que al Principat d'Andorra no s'han donat casos de desviacions de fons que s'hagin utilitzat per finançar el terrorisme, han existit casos d'apropiació indeguda, tot i que són molt residuals. Dues de les entitats que han confirmat haver estat víctimes d'una malversació de fons han manifestat que la van detectar mitjançant el control dels comptes bancaris de l'entitat i una auditoria interna. Preguntats sobre les mesures que han implementat per mitigar aquest risc, indiquen que ha comportat una reorganització de l'entitat i la posada en pràctica de mesures de control intern de tresoreria i de gestió de pagaments.

Pel que fa a la possible afiliació d'una OSAL amb un grup terrorista, tampoc no s'han detectat casos, principalment, pel risc mig-baix de terrorisme del Principat i el fet que no consti l'existència de cap grup radicalitzat a nivell intern.

3.5. Desviament de fons per part de tercers

Aquesta situació es presenta quan les OSALs col·laboren amb altres entitats per assolir objectius comuns. Per les particularitats del Principat d'Andorra, tant geogràfiques com històriques, moltes de les OSALs amb més rellevància en el sector envien els diners a les seves "matrius" o "OSALs paraigües"², situades principalment a Espanya i a la resta d'Europa, que són les encarregades de fer arribar els fons als destinataris. Aquesta casuística presenta certes dificultats a l'hora de controlar els fons un cop hagin sortit de les arques de l'OSAL per ingressar a la d'una altra de mides superiors, tot i que també és important incidir que les OSALs "matriu o paraigües" generalment són entitats internacionals amb una llarga trajectòria i uns procediments interns força robustos. De fet, de les dades proporcionades per les OSALs, es desprèn que un 22% cooperen amb alguna OSAL "matriu o paraigua".

El 44% de les entitats del país cooperen amb entitats estrangeres que persegueixen els seus mateixos objectius i, vista la diversitat dels objectes de les associacions andorranes, no s'han detectat tendències o preferències de col·laboració amb OSALs estrangeres concretes.

Adicionalment, s'ha de fer menció a la cooperació amb altres entitats a nivell nacional. Aquesta situació presenta menys problemes des del punt de vista de control dels fons però s'ha de tenir en compte, ja que el 50% de les OSALs han manifestat realitzar cooperació nacional. Entre les entitats amb les que més es col·labora es troben la Plataforma d'ONG d'Andorra. En realitat, aquesta última é una agrupació de les OSALs més rellevants del país que

² Una OSAL d'abast internacional que agrupa diverses entitats d'indole més local i que dicta unes directrius comunes o aglomera els fons de les diverses entitats per dedicar-los a unes bones obres.

tenen per objecte treballar en la cooperació pel desenvolupament i l'acció humanitària mitjançant l'acció conjunta i coordinada de les seves entitats membres.

Per finalitzar aquest apartat, també es important fer referència a la representació falsa quan un grup de persones utilitzen la denominació d'una OSAL per recaptar fons i destinar-los al finançament del terrorisme però tampoc no s'han registrat casos d'aquest tipus i les OSALS afirmen no ser conscients d'haver estat mai víctimes d'aquestes conductes.

4. Conclusió

En base a l'anàlisi anterior, es considera que l'amenaça al risc de FT del sector de les OSALS és baixa.

VIII. VULNERABILITATS

1. Marc legal i dades dels Registres

Respecte del marc legal en matèria de PBC/FT, la Llei 14/2017 ha modificar, mitjançant les seves disposicions finals tercera i quarta, la Llei de Fundacions i la Llei Qualificada d'Associacions que estableixen l'obligació de les OSALS de portar, entre d'altres, un llibre registre dels beneficiaris que rebin fons o recursos de l'organització i un llibre registre de beneficiaris efectius, que, en cas de les associacions i les fundacions, s'ha de proporcionar al Registre corresponent. La disposició addicional primera de la Llei 14/2017, no preveu que les OSALS siguin subjectes obligats de tota la llei i, com a conseqüència, no exigeix a les entitats que apliquin totes les mesures de prevenció que s'hi preveuen, si bé han d'adoptar totes les mesures necessàries per vetllar que no siguin utilitzades per finalitats de FT, incloent el manteniment i conservació dels llibres registre esmentats.

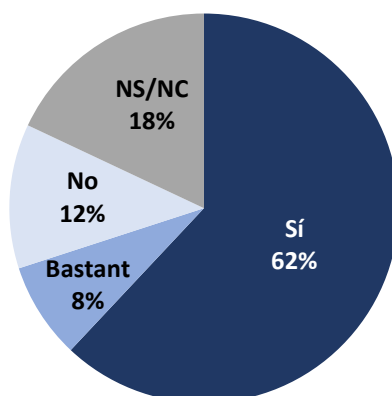
Malgrat això, i arrel de la publicació del comunicat tècnic CT-04/2018, algunes OSALS han comunicat els seus òrgans de control intern i comunicació i els representants davant de la UIFAND.

Exposat l'anterior es pot arribar a la conclusió de que l'absència d'un règim regulatori efectiu del sector de les OSALS podria atreure a criminals que voldrien aprofitar-se de les deficiències per treure'n profit.

Pel que fa al contingut de la normativa relacionada amb les associacions, aquest és molt genèric i, tot i que es requereix la seva inscripció en el Registre d'Associacions, les dades de les que aquest disposa són molt limitades i, en moltes ocasions, incomplertes o sense actualitzar. Aquest fet podria suposar un obstacle per tenir un bon coneixement del sector. Actualment, a tall d'exemple, el Registre d'Associacions conté també la inscripció d'alguns col·legis i sindicats, tot i que aquests ja disposen de llei i registres propis (per exemple, el Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals), però no poden ser donats de baixa de forma unilateral pel registre.

D'igual manera, sembla que la regulació registral i la normativa relativa a les Fundacions és també de contingut molt limitat, tot i que s'ha d'incidir en el fet que la informació de la que disposa el Registre de Fundacions és més actualitzada i fidedigna, principalment, gràcies a la intervenció del patronat de cadascuna d'aquestes organitzacions.

Adequació i abast del marc normatiu andorrà pel sector de les OSALs

2. Controls dels Registres Públics

2.1. Verificacions de registre

Pel que fa als controls de registre s'ha d'insistir en el fet que els Registres revisen que tota la documentació i informació estigui conforme als requisits establerts per la llei. Es comprova, per exemple, la majoria d'edat i la residència o nacionalitat dels fundadors i del president del Patronat al Principat d'Andorra amb el Departament d'Immigració o el Departament de Passaports, segons correspongui. Així mateix, es tenen en compte les dades de les persones que la constitueixen i que consten en l'escriptura pública de constitució davant del notari. A banda de les revisions esmentades anteriorment, els Registres no realitzen recerques en fonts obertes, no determinen el beneficiari efectiu, etc. En el transcurs de la inscripció d'una entitat, el Registre tampoc verifica els antecedents penals, eventuais inhabilitacions, entre d'altres aspectes, de les persones que la constitueixen. Tampoc realitza cap consulta dels noms dels intervinents a la Llista consolidada del Consell de Seguretat de les Nacions Unides ni es fan recerques en fonts obertes ni s'identifiquen els beneficiaris efectius. Tanmateix, en aquest punt cal insistir en el fet que aquelles persones que tinguin la nacionalitat o residència andorrana ja estan introduïdes a la base de dades de la policia, que disposa de les eines per detectar persones introduïdes a la Llista de les Nacions Unides, cercada per la Interpol, etc.

Associacions

Des d'un punt de vista pràctic, el procediment de creació d'una associació s'inicia amb la voluntat de tres persones que s'han de dirigir al Servei de Tràmits de Govern per transmetre al

Registre tota la documentació requerida per la Llei Qualificada d'Associacions (l'escriptura pública de l'acta fundacional, els estatuts, etc.). El Registre revisa els estatuts i, si escau, l'informe de la Secretària d'Estat d'Esports per comprovar el caràcter no lucratiu i la licitud penal de l'objecte social. Per últim, el responsable del Registre comprova que l'acta de constitució ha estat elevada a públic i protocol·litzada notarialment i que hi constin les persones que la constitueixen. En funció de l'especificitat de l'objecte, el Registre pot requerir que es faci un complement d'informació al Ministeri competent en la matèria i, si considera que la sol·licitud d'inscripció incompleix algun dels requisits establerts en la llei, comunica aquesta circumstància als responsables de l'associació perquè esmenin els defectes advertits. Posteriorment, una vegada analitzada la documentació abans referenciada i esmenats els defectes advertits, es procedeix a la inscripció de l'associació mitjançant una resolució en la qual es fa esment que s'inscriu l'associació a la Secció corresponent del Registre d'associacions (Associacions generals, Associacions estrangeres o Associacions Esportives), amb el número de registre que li correspon, el seu domicili, la composició de la Junta Directiva, d'acord amb la documentació presentada i l'escriptura emesa pel notari escaient i el número de protocol.

Com ja s'ha mencionat anteriorment, el Registre d'Associacions ha estat creat merament a efectes de publicitat i, per tant, no està habilitat per imposar cap tipus de sanció a les associacions encara que no estiguin correctament inscrites o hagin proporcionat dades errònies per la seva inscripció. Això no obstant, l'apartat 6 de l'article 10 de la Llei Qualificada d'Associacions estipula que *"si el responsable del Registre considera que de la documentació presentada per una associació se'n desprenen indicis racionals d'il·licitud penal, ho ha de comunicar al ministre de l'Interior, el qual, si escau, en dona trasllat al Ministeri Fiscal"*. En els darrers tres anys, però, el Registre no ha detectat cap indicatiu d'aquestes característiques.

Any	2017	2018	2019
Nombre d'associacions inscrites	15	25	24

Fundacions:

Per adquirir personalitat jurídica, les fundacions de nacionalitat andorrana i domiciliades a Andorra s'han d'inscriure en el Registre de fundacions sempre que prèviament hagin complert una sèrie de condicions (escriptura pública, autorització prèvia del Govern, dotació, etc.). Pel que fa a la inscripció de la Fundació, cal fer esment que en l'escriptura, entre d'altres aspectes, hi consta la resolució de Govern que autoritza la constitució de la mateixa després d'analitzar el projecte d'estatuts, la memòria explicativa de les activitats previstes o el programa d'actuació, que justifiqui la seva contribució a la consecució d'un fi d'interès general, i també el pla de viabilitat econòmica fonamentat en la suficiència de la dotació inicial prevista (art.3 de la Llei de Fundacions). El Govern ha de sol·licitar al Protectorat, sempre que es tracti de la primera inscripció, l'emissió d'un informe sobre la idoneïtat dels fins i sobre l'adequació i la suficiència de recursos per tal d'emetre l'autorització corresponent (art.26 del Reglament d'aplicació de la Llei de Fundacions).

En el funcionament de les Fundacions, el Protectorat adquireix una especial rellevància ja que és exercit pel ministeri que tingui atribuïdes les competències de Justícia i entre les seves

funcions està la d'informar el Govern sobre la idoneïtat dels fins i la suficiència de la dotació de les fundacions que es trobin en procés de constitució.

L'article 35.3 de la Llei de Fundacions i l'article 29 del Reglament de Fundacions especifiquen que la inscripció d'una fundació al Registre de Fundacions només pot ser denegada quan l'escriptura de constitució no s'ajusti a les prescripcions de la normativa. Addicionalment, l'article 26 del Reglament de Fundacions estipula en el segon apartat que *"el responsable del Registre ha de qualificar la legalitat de la forma extrínseca dels documents inscripcionables, i la seva validesa material, pel que resulti d'aquests documents i, si escau, dels assentaments del Registre"* i, afegeix a l'apartat sisè que es denegarà la inscripció de la fundació quan l'informe del Protectorat sigui desfavorable o quan s'apreciïn defectes en la validesa dels documents presentats.

Any	2017	2018	2019
Fundacions públiques constituïdes	0	0	1
Fundacions privades constituïdes	1	1	2

Vista l'explicació anterior, queda palès que la normativa aplicable no exigeix que els Registres d'Associacions i de Fundacions realitzin cap tipus de comprovació específica pel que fa a prevenció i la lluita contra el finançament del terrorisme. D'aquesta situació es desprèn també el fet que el personal d'aquests òrgans administratius no disposin de formació específica en la matèria donat que no entra en el marc de les seves competències.

2.2. Entitats no registrades

Les fundacions constituïdes a l'empara de la Llei de Fundacions adquireixen personalitat jurídica amb la inscripció de l'escriptura de constitució al Registre de Fundacions i són les úniques que poden emprar en la seva denominació el terme "fundació" (arts.6.1 i 35.4 de la llei de Fundacions).

Es dona una situació similar en els articles 8 i 11 de la Llei d'Associacions que estableixen que les associacions constituïdes a l'empara d'aquesta llei i les associacions estrangeres que tinguin seu al Principat d'Andorra i/o desenvolupin activitats socials en territori andorrà, s'han d'inscriure en el Registre d'Associacions a efectes de publicitat.

No obstant això, la mateixa llei preveu que aquelles associacions que no estiguin registrades (veure els articles 8.3 i 11.4) es regeixen pel que disposa l'article 16 d'aquesta llei que estableix que *"Tots els membres d'una associació no inscrita en el Registre són responsables solidaris, juntament amb la mateixa associació, de les actuacions realitzades en nom seu i de les obligacions contraïdes davant de tercers per l'associació, sense perjudici del dret a repetir contra qui hagi actuat en nom de l'associació o el responsable immediat i directe de l'acte o fet que generi aquesta responsabilitat"*.

Arrel de l'anàlisi de diverses fons, no s'han detectat indicis de l'existència d'associacions ni de fundacions a Andorra que realitzen activitats pròpies d'una associació i/o fundació sense estar inscrites en el corresponent registre. S'ha d'incidir també que no es porta a terme cap supervisió específica que pogués permetre detectar aquest tipus d'associacions o fundacions.

Adicionalment, en aquest punt s'ha de fer menció a l'article 6 del Reglament d'aplicació de la Llei 14/2017 intitulat "*Identificació del client i del beneficiari efectiu*" que estableix que, per identificar el beneficiari efectiu d'associacions andorranes i estrangeres que tinguin seu a Andorra o desenvolupin activitats en territori andorrà, aquestes han d'estar degudament inscrites en el Registre d'Associacions. D'aquesta manera, en compliment d'aquesta disposició, els subjectes obligats de la Llei 14/2017 no poden establir cap relació de negoci amb entitats no registrades.

2.3. Entitats no actives

A banda de les entitats no registrades, un altra situació que podria representar una amenaça és la de les entitats inscrites en el Registre i que no realitzen cap tipus d'activitat durant un llarg termini de temps, és a dir, entitats no actives.

Associacions

L'article 30 de la Llei Qualificada d'Associacions preveu els diferents supòsits de dissolució de les associacions: (i) per acord de l'assemblea general, (ii) per quedar un nombre inferior a tres associats, (iii) per expiració del termini fixat en els estatuts, (iv) per exhauriment de l'objecte social o impossibilitat de realitzar la finalitat per a la qual es van constituir, (v) per altres causes establertes en els estatuts o per sentència judicial ferma. No obstant això, la mateixa llei en el seu article 14 preveu la cancel·lació d'ofici de la inscripció registral d'una associació si aquesta no ha sol·licitat la inscripció de cap acte durant un període de deu anys. Aquesta cancel·lació es fa efectiva únicament si transcorreguts 30 dies des de la notificació de la situació a l'associació no s'han realitzat al·legacions i no s'ha regularitzat la seva situació registral.

El risc generat pel fet de tenir registrades entitats no actives té un paral·lelisme amb els comptes inactius. En aquest sentit, una associació que no ha tingut cap tipus d'activitat durant un període de temps molt llarg, pot sobtadament reprendre l'activitat però amb un objectiu diferent a l'inicialment establert i d'aquesta manera dur a terme activitats il·lícites, com podria ser el finançament del terrorisme, passant desapercibuda.

El termini de deu anys establert per la legislació andorrana per que el responsable del Registre d'Associacions cancel·li la inscripció d'una associació al Registre és força llarg. A més a més, el Registre no disposa de mitjans informàtics que li permetin detectar les entitats inactives d'ençà un temps amb facilitat. La darrera revisió que es va realitzar per detectar associacions inactives, data d'octubre del 2016 coincidint amb el traspàs del Registre d'Associacions a l'Àrea d'Entitats Jurídiques del Ministeri de Justícia i Interior³.

³ Edicte de 7 de gener del 2016 pel qual es notifica la resolució de cancel·lació d'ofici del Registre d'Associacions de diferents entitats. *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* N^o4, del 13 de gener del 2016. [en línia]. https://www.bopa.ad/bopa/028004/Documents/GF20160107_08_35_12.pdf.

Pel que fa a les baixes voluntàries dels últims tres anys, s'han donat de baixa 8 associacions, un nombre força baix comparat amb les 706 entitats registrades al Registre d'Associacions (aproximadament un 1%) i de les quals un nombre important no tenen activitat actualment.

Fundacions

L'article 30 de la Llei de Fundacions enumera les possibles causes de l'extinció de les fundacions i són (i) l'expiració del termini pel qual van ser constituïdes, (ii) l'acompliment de les finalitats fundacionals o la impossibilitat d'acomplir-les, (iii) les causes establertes en l'escriptura fundacional o els estatuts, (iv) l'absorció o la integració que resulti d'un procés de fusió i (v) la resolució judicial.

L'única referència que fa la Llei de Fundacions a la possible inactivitat es troba a l'article 24.2 quan s'estipula que *"el Protectorat ha de demanar a l'Administració de justícia que ordeni la intervenció temporal de les fundacions que no presentin els comptes durant dos anys consecutius"*. Per tant, serà el Protectorat de la fundació l'encarregat de vetllar que aquesta sigui activa i compleixi amb la presentació de comptes i l'aplicació obligatòria de destinar almenys dos terços de les rendes i els altres ingressos nets anuals que obtenen al compliment dels fins fundacionals (art.25.1 Llei de Fundacions).

En el període dels últims tres anys, només una fundació s'ha donat de baixa de forma voluntària. Pel que fa la resta, no hi ha indicis de que no siguin actives ja que, com es veurà més endavant, totes han diligenciat els seus llibres recentment.

3. Transparència

Mitjançant el requeriment fet als diferents registres i el qüestionari adreçat a les entitats sense ànim de lucre es pretenia saber de primera mà si les OSALs havien presentat els diferents llibres als seus corresponents registres. Es tracta d'obligacions establertes en diferents preceptes:

Article 28.1 de la Llei qualificada d'associacions, de 29 de desembre de 2000:

"Les associacions han de portar un llibre registre de socis, un llibre registre de beneficiaris efectius, un llibre d'actes, un llibre inventari de béns i els llibres de comptabilitat que corresponguin a les seves activitats.

Aquests llibres han de ser diligenciats pel Registre d'Associacions, i firmats pel president i pel secretari, o els òrgans equivalents de l'associació."

Article 22.2 de la Llei 11/2008, del 12 de juny, de fundacions:

"Les fundacions han de portar, almenys, el llibre diari, el llibre d'inventari i de comptes anuals, el llibre d'actes i el llibre de beneficiaris efectius."

Article 37.2 de la Llei 11/2008, del 12 de juny, de fundacions:

"Al Registre de Fundacions també constarà la informació sobre els beneficiaris efectius de la fundació continguda al llibre de beneficiaris efectius a què fa referència l'article 22 d'aquesta Llei."

A efectes d'aquest estudi, les dades més rellevants són les que fan referència als llibres de socis i al llibre de beneficiaris efectius (BE). La referència al llibre de beneficiaris efectius no es

troba en els textos legals originals, és una novetat que ha estat introduïda per la Llei 14/2017, de 22 de juny, de prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors i contra el finançament del terrorisme.

Pel que fa a les respostes rebudes per part de les associacions considerades OSALs, més d'una quarta part dels enquestats (29%) han respost que no porten el llibre de socis. Aquest percentatge és força elevat donat que és una obligació inherent a aquest tipus d'institucions i que ja ve establerta per la Llei aprovada l'any 2000. A més a més, és rellevant per poder determinar les persones que contribueixen al funcionament de l'entitat i que haurien de tenir una trajectòria impecable pel que fa els possibles vincles amb el finançament del terrorisme. No s'han tingut en compte les respostes de les fundacions considerades OSALs ja que no tenen l'obligació legal de portar aquest llibre.

Quant al llibre de beneficiaris efectius, les dades facilitades són encara superiors i confirmen les dades facilitades pels Registres, ja que el 54% de les OSALs que han respost al qüestionari no han facilitat aquesta informació a l'Administració. En aquest sentit, el Reglament regulador de *l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius en els registres d'entitats jurídiques*, aprovat mitjançant el decret de 5 de setembre del 2018, estableix concretament el procediment i els terminis per presentar aquestes dades en el corresponent Registre així com les actualitzacions pertinents.

A fi de mitigar l'incompliment de les associacions i de les fundacions pel que fa la presentació del llibre registre de beneficiaris efectius, fet que compromet la transparència de les mateixes, un tema força rellevant per la prevenció i la lluita contra el finançament del terrorisme, durant el 2019 els Registres d'Associacions i de Fundacions han tramès una carta a totes les associacions i fundacions en la que ha informat de l'obligació de portar els llibres d'acord amb el que estableix la Llei.

Associacions

L'article 28 de la Llei Qualificada d'Associacions menciona una sèrie de llibres (llibre registre de socis, llibre registre de beneficiaris efectius, llibre d'actes, llibre inventari de béns i llibre de comptabilitat) que han de portar les associacions. La informació s'ha de materialitzar en un suport específic que són els llibres que proporciona i diligència el Registre d'associacions.

A la taula següent s'especifica el nombre d'associacions que han sol·licitat diligenciar els seus llibres per part del Registre d'Associacions i segons la seva tipologia:

Tipus de llibre	Nombre d'associacions que han sol·licitat el llibre corresponent durant l'any 2019	Nombre d'associacions que han sol·licitat el llibre amb anterioritat
Llibre registre de socis	11	157
Llibre d'actes	23	229
Llibre inventari de béns	7	147
Llibre de comptabilitat	12	165

En aquest sentit, l'única funció del Registre és legalitzar els llibres abans de que siguin utilitzats, és a dir, es fa una diligència d'obertura o de tancament del llibre que correspongui, a

efectes únicament de l'obertura del nou llibre, on s'especifica el número de pàgines i es posa el segell del Registre d'Associacions. A continuació, els llibres es retornen a l'interessat. Tota la documentació i la informació que ha estat tramesa al Registre es conserva des de la data de la seva creació l'any 2001.

A data 31 de desembre del 2019, només 22 associacions havien notificat al registre el seus beneficiaris efectius.

Fundacions

D'una forma similar que en el cas de les associacions, l'article 22 de la Llei de Fundacions menciona una sèrie de llibres (llibre diari, llibre d'inventari i de comptes anuals, llibre d'actes i llibre de beneficiaris efectius) que han de portar les fundacions. A la taula següent s'especifica el nombre de fundacions que han sol·licitat diligenciar els seus llibres per part del Registre de Fundacions i segons la seva tipologia:

Tipus de llibre	Nombre de fundacions que han diligenciat el llibre corresponent en el decurs del 2019	Nombre de fundacions que han diligenciat el llibre amb anterioritat
Llibre diari	2	Totes les fundacions
Llibre d'inventari i de comptes anuals	3	Totes les fundacions
Llibre d'actes	3	Totes les fundacions

El funcionament és idèntic al de la legalització dels llibres de les Associacions.

Pel que fa als comptes que presenten les Fundacions, aquests es remeten al Protectorat de l'Estat de Fundacions, atès que és qui ha de rebre'ls i guardar-los en dipòsit d'acord amb la legislació vigent (article 33.1,b) de la LF).

A data 31 de desembre del 2019, només 13 fundacions havien notificat al registre el seus beneficiaris efectius. D'entre aquestes, 3 han estat formalitzades mitjançant notari ja que es tractava de constitució de fundacions de nova creació. També s'han registrat dues modificacions de beneficiaris efectius presentades d'ençà de la declaració inicial, motivats per la designació d'autoritats públiques d'alt nivell com a membres dels òrgans de govern de les fundacions, en compliment de la legislació vigent.

L'obtenció de subvencions o d'ajudes públiques està condicionada a la presentació dels comptes (art.24.2 Llei Fundacions).

Tota la documentació i la informació que ha estat tramesa al Registre es conserva des de la data de la seva creació l'any 2009.

4. Seguiment i supervisió

En cas de rebre subvencions per part del Govern, les OSALs estan sotmeses al control per part de la Intervenció General del Govern pel que fa a la consecució dels objectius generals i pot realitzar controls financers a les entitats beneficiàries de les mateixes de conformitat amb el Reglament del procediment per a la concessió i el control de les subvencions i les transferències públiques de 12 de juliol del 2000. Addicionalment, a l'article 14 del present reglament es preveu que en el cas d'incompliment d'alguns dels requisits establerts en el mateix o en les bases reguladores de l'ajuda, el Govern instarà les accions legals, administratives, civils i penals que consideri adequades, inclosa la reclamació de les parts satisfetes.

L'altre òrgan de fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable de l'Administració pública és el Tribunal de Comptes. La llei que el regula (Llei de Tribunal de Comptes de 13 d'abril del 2000), estableix que una de les seves funcions és la de fiscalitzar les subvencions, els crèdits i els ajuts amb càrrec als pressupostos de les entitats que rebin subvencions de l'Administració pública (veure els articles 2 i 8 de la Llei de Tribunal de Comptes).

D'aquesta manera, les OSALs que reben ajudes públiques estan sotmeses a controls financers i de destinació dels fons. Tot i que aquest fet es limita al control financer, mitiga d'una forma important el risc de finançament del terrorisme. En els últims 3 anys, el 50% de les OSALs amb risc de ser abusades per finançament del terrorisme han rebut subvencions del Govern i, per tant, són subjectes d'aquests controls.

Al 2018, la UIFAND va efectuar dues inspeccions a OSALs considerades susceptibles de ser utilitzades per finançar el terrorisme. No es van detectar deficiències rellevants salvat el fet de no passar per la Llista Consolidada de les Nacions Unides a totes les persones vinculades a l'OSAL.

Per que fa a les declaracions de sospita rebudes per la UIFAND per part dels subjectes obligats de la Llei 14/2017 no n'hi ha hagut cap que estigui vinculada a una OSAL.

Associacions

Pel que fa als llibres que han de portar les associacions, el Registre únicament procedeix a les diligències d'obertura i de tancament i no disposa de facultats de control o sanció pel que fa a la fiabilitat del seu contingut. Les associacions tampoc tenen cap obligació d'informar al Registre sobre les seves activitats i el pressupost del que disposen.

D'acord amb l'article 29.4 de la Llei Qualificada d'Associacions, les associacions receptores de subvencions públiques han de retre comptes de la seva utilització a l'organisme concedent. En cas d'una aplicació incorrecta de la subvenció, segons les condicions d'atorgament, l'organisme concedent ha d'instar l'associació receptora perquè retorni els fons, sense perjudici de les responsabilitats que puguin ser reclamades per altres vies.

En conclusió, existeixen moltes facilitats per a la creació d'una associació, això no obstant, el seguiment posterior és poc efectiu.

Fundacions

D'acord amb l'article 23 de la Llei de Fundacions, el patronat ha de formular, anualment, l'inventari i els comptes anuals de la fundació. Aquests comptes es sotmeten al Protectorat i, en casos concrets (quan el total de l'actiu de la fundació supera un milió d'euros i/o quan el total del volum anual d'ingressos ordinaris supera mig milió d'euros, art.27 LF), a una auditoria externa.

El Protectorat és l'òrgan que té entre les seves competències la de vetllar pel correcte funcionament de les mateixes tant des d'un punt de vista estatutari com legal (art.32.3 de la Llei de Fundacions). Si la fundació no presenta els comptes durant dos anys consecutius, el Protectorat ha de demanar a l'Administració de justícia que ordeni la intervenció temporal de la mateixa (art.24.2 LF).

5. Característiques del sector

5.1. Tipus d'OSAL

Les entitats sense ànim de lucre andorranes poden dividir-se en diversos grups segons el seu propòsit i d'acord amb la diferenciació que fa GAFI entre entitats de tipus expressiu o de serveis.

Categoria general	Tipus d'OSAL	Nombre total d'OSALS	% sobre el total d'OSALS
Expressives	Representació d'interessos	40	23%
	Cultural	31	18%
	Religiós	10	6%
	Artístic	8	5%
	Lleure	8	5%
	Fauna i flora	7	4%
	Polític	6	3%
	Acadèmic	4	2%
	Esportiu	3	2%
De serveis	Ajuda humanitària	22	13%
	Serveis socials	19	11%
	Educatiu	12	7%
	Sanitat	5	3%
Total	13	175	100%

De l'anàlisi de les dades queda palès que el 66% de les OSALS són expressives i, per tant, menys susceptibles de ser utilitzades per finançar el terrorisme segons el GAFI.

En aquest punt, és important recordar que en el còmput global de les possibles OSALS hi ha algunes associacions que podrien estar inactives.

5.2. Recursos humans

Mitjançant la consulta de diverses fonts, s'han pogut obtenir dades referents a recursos humans emprats.

Com es pot apreciar al quadre següent, un nombre rellevant d'OSALs no compta amb cap persona assalariada per a un funcionament diari de l'organització. Contràriament, només el 8% de les entitats tenen més de deu treballadors en plantilla. Tanmateix, algunes d'aquestes últimes, tot i que el seu objecte social ho permet, no capten diners del públic ni tampoc en distribueixen, mentre que d'altres, són OSALs àmpliament conegudes en el país i el nombre de treballadors està en línia amb les tasques socials que duen a terme.

Nombre de treballadors remunerats per l'OSAL	% OSALs
0	58%
1 a 5	26%
6 a 10	8%
+ de 10	8%

Una situació similar es dona en relació amb el nombre de voluntaris⁴ de les OSALs, a més activitat benèfica més recursos humans emprats. S'ha de destacar que un 72% de les OSALs no recorren a voluntaris o en tenen fins a 10.

Nombre de voluntaris (mitjana pel 2019)	% OSALs
0	36%
1 a 10	36%
11 a 100	24%
+ de 100	4%
Total	100%

Pel que fa al nombre de col·laboradors⁵, el 84% de les OSALs no en tenen o, el nombre de col·laboradors no supera les deu persones. Algunes de les OSALs que tenen més voluntaris, també són aquelles amb més col·laboradors.

Nombre de col·laboradors (mitjana pel 2019)	% OSALs
0	42%
1 a 10	42%
11 a 100	12%
+ de 100	4%
Total	100%

⁴ Persones que es comprometen a participar amb regularitat en els projectes o el funcionament de l'entitat de conformitat amb l'article 6.2 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat.

⁵ Persones que exerceixen a l'OSAL alguna tasca de forma puntual d'acord amb l'article 6.2 de la Llei 90/2010, del 16 de desembre, del voluntariat.

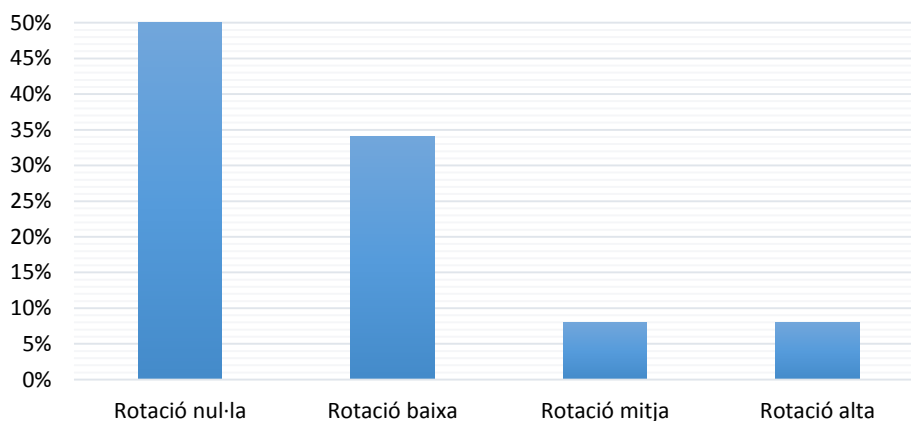
Pel que fa al control intern de les OSALs, un 58% de les OSALs posseeixen un codi ètic, de conducta o similar que aplica generalment als fundadors, associats, empleats i col·laboradors. En algunes ocasions, si bé en menor mesura, també apliquen als voluntaris i als proveïdors de béns o serveis. No obstant això, només el 41% d'aquestes polítiques preveuen mesures per la prevenció i lluita contra el finançament del terrorisme.

Per tal de que els integrants de l'OSAL (socis, fundadors, voluntaris, etc.) respectin els seus estatuts, codi ètic, de conducta o similar, les entitats apliquen diverses mesures. Entre les més populars estan el seguiment exhaustiu del desenvolupament dels projectes i destinació i origen dels fons ja sigui per part de l'Assemblea directament o, per part d'un departament de compliment normatiu previst a tal efecte. També es donen casos d'OSALs que contracten els serveis d'auditors externs i fins i tot disposen de bústies anònimes per reportar les infraccions del codi ètic. Addicionalment, un 26% de les OSALs disposen de normes de gestió de conflictes d'interessos formalment adoptades.

Altrament, una tercera part de les OSALs disposen de polítiques de selecció d'empleats, col·laboradors, voluntaris i/o proveïdors de béns o serveis.

Pel que fa a la rotació d'empleats, col·laboradors i voluntaris, que impacta en la continuïtat de les formacions i sensibilització al risc en matèria de prevenció i lluita contra el FT, és relativament baix en la majoria de les OSALs andorranes.

Rotació d'empleats, col·laboradors i voluntaris de les OSALs

En relació amb les verificacions dels antecedents penals que es realitzen als empleats, col·laboradors, voluntaris i/o beneficiaris, s'ha de destacar que no és una pràctica estesa entre les OSALs del país. Pel que fa a les cerques a les fonts obertes, aquestes, tot i ser més freqüents, només es duen a terme per part d'un 14% de les entitats.

Es pot concloure que, en termes generals, els controls que es duu a terme per part del sector al personal, voluntaris i col·laboradors és molt limitada tot i que el volum que representen aquests recursos humans també és limitat.

5.3. Ingressos anuals i actius totals

L'objectiu d'analitzar els ingressos anuals i els actius totals de les OSALs és entendre la seva mida i, per tant, la seva capacitat econòmica a l'hora de proporcionar ajudes que poden ser desviades per finançar el terrorisme. D'aquesta manera, com més elevats siguin els ingressos anuals i els actius totals de l'OSAL, més susceptible i atractiva es torna per que algú la vulgui utilitzar per finançar el terrorisme.

Quant als ingressos anuals de les OSALs per l'any 2019, un 6% no n'han tingut en absolut, el 62% no arriba a 100.000 € i només un 2% superen el milió d'euros.

Import ingressos anuals	Percentatge d'OSALs
0 €	6%
De 1€ a 5.000€	12%
De 5.001€ a 10.000€	12%
De 10.001€ a 15.000€	10%
De 15.001€ a 50.000€	12%
De 50.001€ a 100.000€	16%
De 100.001€ a 250.000€	16%
De 250.001€ a 1.000.000€	14%
> 1.000.000€ ⁶	2%

Pel que fa als actius totals, un 8% de les entitats no disposaven d'actius a 31/12/2019 i, en un percentatge idèntic d' OSALs, aquests eren inferiors a 1.000 €.

De les OSALs que tenien més de 250.000 euros en actius a data 31/12/2019, el 67% són fundacions, entitats que tenen uns requisits econòmics mínims per poder inscriure's al Registre i iniciar la seva activitat. En el cas d'aquestes últimes, la legislació (art. 5.1 de la Llei de Fundacions) ja preveu que la dotació inicial mínima ha de ser de 100.000 euros. Respecte a les associacions, no es preveu cap tipus d'import mínim per dur a terme el seu objecte social però aquelles que disposen d'un volum important d'actius són, en la seva majoria, les que estan vinculades a d'altres organitzacions de caire internacional i amb molta presència mediàtica.

Actius totals de les OSALs a data 31/12/2019	Percentatge d'OSALs
0€	8%
1€-1.000€	8%
1.001€-10.000€	20%
10.001€-90.000€	22%
90.001€-250.000€	18%
250.001€-1.000.000€	12%
1.000.001€-3.000.000€	10%
>3.000.001€ ⁷	2%

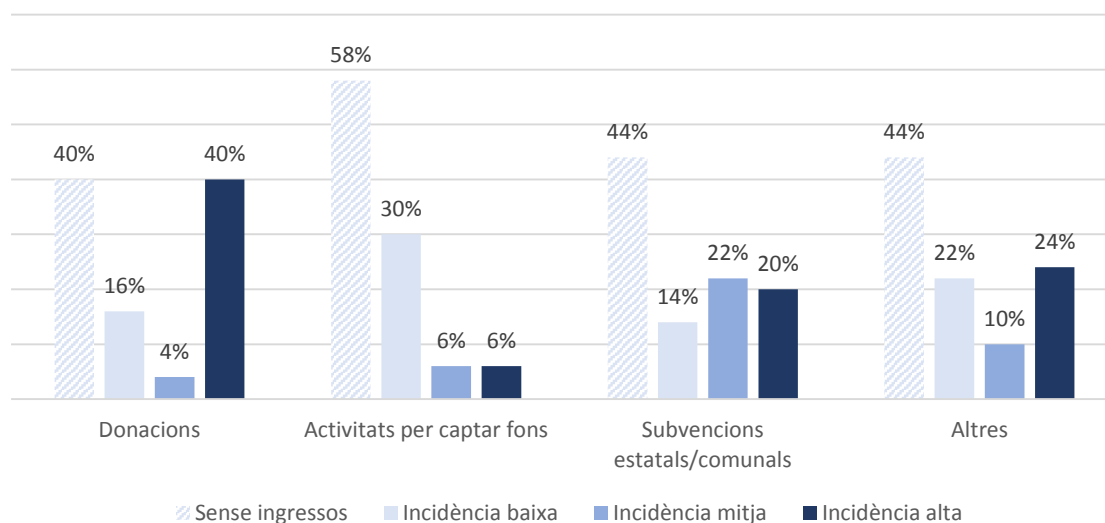
⁶ El valor mig dels ingressos anuals corresponents a aquest tram és d'1,1 milions d'euros.

⁷ Aquest tram està exclusivament compost per fundacions, entitats que per la seva constitució requereixen una dotació inicial de 100.000 euros.

5.4. Donacions

El 40% de les OSALs afirmen no rebre cap tipus de donacions. Un percentatge superior d'OSALs (58%) ha exposat que no realitza cap activitat amb l'objectiu de captar fons. Quant a les subvencions, ja siguin estatals o comunals, el 44% de les entitats han expressat que no n'han rebut durant el 2019.

Percentatges dels imports dels ingressos corresponents al 2019 en funció de la tipologia

Quant al tipus de persones que realitzen donacions a les OSALs andorranes es tracta, principalment, de donacions que provenen de persones físiques.

El 60% de les OSALs disposen de normes/política d'acceptació de donacions. En la majoria d'aquestes normes s'estableix que: (i) les donacions no es poden rebre en efectiu i s'han de realitzar mitjançant transferència bancària (sobretot si es tracta d'importos rellevants), (ii) es requereix la identificació dels donants (67% de les OSALs que disposen de la política d'acceptació) i, per tant es prohibeixen les donacions anònimes, tot i que, en algunes ocasions aquesta identificació està subjecta a l'import que es vol donar (en el 27% dels casos), i (iii) en les donacions d'importos molt elevats, generalment 10.000 euros, es procedeix a contrastar l'origen dels fons. D'aquesta manera, es confirma la tendència d'algunes OSALs d'implementar mesures pròpies del subjectes obligats de la Llei 14/2017 com és el procediment de deguda diligència.

Vist l'anterior, el fet que algunes OSALs no portin a terme un control dels donants i de les donacions podria suposar un control poc estricte, essencialment, en la fase de captació de fons.

5.5. Ajudes i beneficiaris

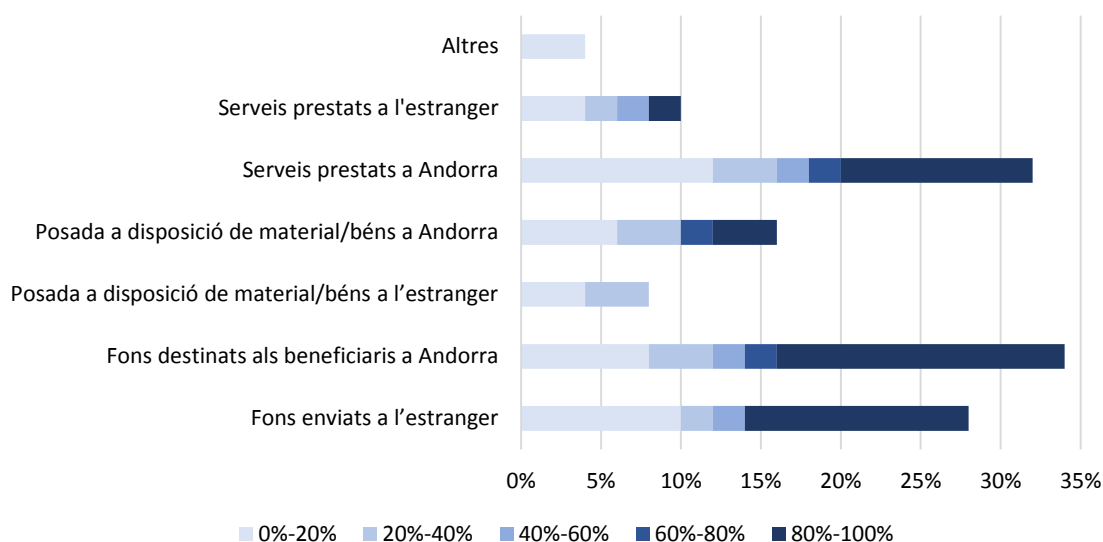
En relació amb el nombre de beneficiaris de les ajudes de les OSALs durant el 2019, el 44% de les OSALs no han prestat cap ajuda durant l'any 2019. Només un 20% de les OSALs tenen més de 100 beneficiaris i, moltes d'elles, són entitats que pertanyen a una estructura internacional.

Pel que a les OSALs que han prestat ajudes per un total de més de 300.000 euros, el 71% són fundacions i la resta, són OSALs amb importants vincles amb entitats rellevants a nivell internacional.

Imports d'ajudes prestades 2019	Percentatge d'OSALs sobre el total
0€	44%
0€ a 5.000€	10%
5.001€ a 25.000€	10%
25.001€ a 65.000€	14%
65.001€ a 350.000€	8%
350.001€ a 800.000€	12%
>800.000€	2%

La majoria de les ajudes i serveis prestats, així com fons i béns posats a disposició, es limiten al territori andorrà.

Percentatge dels imports totals de les ajudes prestades durant el 2019 segons la tipologia

La majoria de les OSALs andorranes no comproven que els beneficiaris no estiguin inclosos en alguna llista de les Nacions Unides, no realitzen verificacions dels antecedents penals ni cerques en fonts obertes. Per tant, la diligència que s'efectua als beneficiaris acostuma a ser molt limitada, tot i que aquesta vulnerabilitat és atenuada pel nombre relativament limitat de beneficiaris i la relació directa que tenen les OSALs amb aquests. És pràcticament impossible que les OSALs andorranes que cooperen amb entitats "matriu"/"paraigua" efectuin dita

diligència ja que els fons es deixen a disposició d'aquesta qui s'encarrega de fer-los arribar als beneficiaris.

Pel que fa a l'import màxim de l'ajuda econòmica proporcionada, les entitats que han proporcionat 100.000 euros o més són principalment fundacions que han destinat aquests diners a entitats de prestació de serveis socials i no a persones individuals o col·lectius concrets. Quant als serveis prestats per un valor superior a 100.000 euros, en realitat es tracta de la globalitat dels serveis proporcionats als beneficiaris de l'OSAL. L'import màxim d'una ajuda prestada en efectiu durant el 2019 ha estat de 6.000 euros, i en realitat es tracta d'una donació feta a una altra OSAL amb els diners provinents d'un esdeveniment organitzat per solidaritzar a les persones amb una causa concreta. En general, com es pot apreciar a la taula que es troba a continuació, les ajudes en efectiu són poc nombroses i els imports, en la seva majoria, baixos.

	No presta ajuda ⁸	1€-1.000€	1.001€-10.000€	10.001€-100.000€	>100.000€
Import màxim en euros d'una <u>ajuda econòmica</u> proporcionada	46%	10%	30%	10%	4%
Import màxim en euros d'un <u>servei prestat</u>	60%	10%	18%	10%	2%
Import màxim en euros d'una ajuda prestada <u>en efectiu</u>	92%	4%	4%	0%	0%
Import mitjà en euros de les ajudes econòmiques prestades	50%	20%	20%	10%	0%

El 42% de les OSALs han informat que no proporcionen fons en concepte d'ajuda. Pel que fa a la resta, el 50% ho fa en euros, el 2% en dòlars, mentre que el 6% utilitza ambdues divises. Cap entitat ha informat que proporciona ajuda en un altra divisa.

En el marc de les verificacions que realitzen les OSALs, s'ha de tenir en compte la Llista consolidada del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. No obstant això, aquest control sobre els beneficiaris de les ajudes no està implementat de manera generalitzada en les OSALs.

6. Agents/Proveïdors i prestadors de serveis

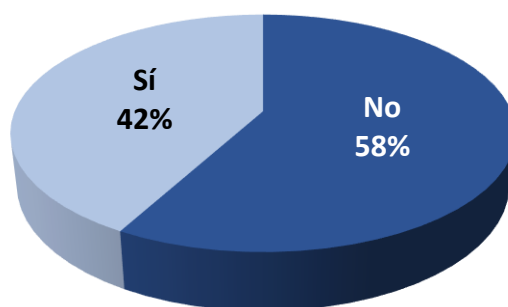
Una altra dada rellevant per entendre les característiques del sector, és el nombre de proveïdors i/o prestadors de serveis amb els que treballen les OSALs. Un 66% de les OSALs treballen amb menys de 10 proveïdors i/o prestadors de serveis. Aquelles que acudeixen a un nombre més important de proveïdors i/o prestadors de serveis són les fundacions i algunes de les entitats a les que ja s'ha fet referència anteriorment. Aquestes xifres s'expliquen, en part,

⁸ No presta ajuda que sigui valorable econòmicament.

pel fet que aquestes últimes proporcionen un gran nombre de serveis de naturalesa molt diversa (socorrisme, formació, intervenció social, etc.).

En relació amb la política o controls d'adquisició de béns o selecció de proveïdors de serveis, només un 42% de les OSALs han indicat que disposen de procediments enfocats en aquesta casuística. Es tracta d'unes bones pràctiques que permeten prevenir o detectar possibles desviaments de diners, especialment rellevants a l'hora de contractar els serveis o adquirir béns en territoris o zones de conflicte.

L'OSAL disposa d'una política i/o controls d'adquisició de béns o selecció de proveïdors de serveis

La majoria de les entitats que han indicat disposar de polítiques o controls per les finalitats anteriorment esmentades, han manifestat que aquestes consisteixen en l'aprovació anual dels pressupostos i la intervenció de la Junta, altres han indicat que disposen de reglaments interns de contractació previstos a aquest efecte o es limiten a contractar proveïdors nacionals i adquirir béns en el territori del Principat, ja que els genera més confiança per la proximitat i les possibles revisions que puguin fer a la mercaderia o al servei contractat.

7. Sistemes propis de supervisió

En relació amb la supervisió que duen a terme les OSALs, el 34% disposen de departaments o persones dedicades a implementar mesures per vetllar que l'entitat no sigui utilitzada per finalitats de finançament de terrorisme. Donada la gran varietat d'OSALs pel que fa a la seva grandària, el nombre de persones que es dediquen a aquestes tasques pot anar d'una en les entitats més petites a deu, en aquelles que gestionen un nombre més gran de donacions i prestacions diverses.

El 81% de les OSALs que presten ajudes o posen fons a disposició dels beneficiaris compten amb una persona o un departament encarregat de supervisar el destí de les ajudes. Generalment, aquesta tasca es deixa en mans del gerent, president, tesorero, secretari, patronat o entitats "matriu"/"paraigua". En algunes ocasions, també hi ha instàncies de revisió per part d'auditors externs. En aquest sentit, un 34% de les OSALs contracten una auditoria externa de forma periòdica, ja sigui per imperatiu legal (art.27 de la Llei de Fundacions) o per decisió pròpia, tot i que, al tractar-se d'una auditoria de comptes, només en el 43% dels casos contempla de forma expressa temes relacionats amb el finançament de terrorisme. Les OSALs

més petites deleguen la supervisió del destí dels fons en terceres persones, generalment col·laboradors, ja que no disposen de recursos per dur a terme visites in situ.

A nivell intern, el 40% de les OSALs disposen de procediments coneguts pels seus empleats a l'hora de comunicar les possibles operacions sospitoses de BC/FT que hagin pogut detectar. El 12% assegura, fins i tot, disposar d'altres mecanismes, com sistemes informàtics, per detectar operatives inusuals o sospitoses en l'àmbit de BC/FT en el si de l'OSAL. No obstant això, es tracta d'uns canals de comunicació que no s'han utilitzat de manera pràctica, ja que a data d'aquest informe les OSALs no han realitzat cap comunicació de sospita a la UIFAND.

En relació amb el període de conservació de la documentació relativa a les donacions rebudes i les ajudes proporcionades, en el 68% dels casos les OSALs han assegurat conservar-la durant 10 anys o més. El temps de la conservació de la documentació és rellevant per poder dur a terme un seguiment de les operacions.

En general, es constata que les OSALs més grans entenen millor els riscos que han d'afrontar i poden establir unes mesures de mitigació i supervisió més robustes.

Com a conclusió, es pot dir que el sector de les OSALs andorranes ha de reforçar i adaptar els controls intern de prevenció i lluita contra el FT en funció del seu risc.

8. Mitjans de pagament

Si bé és cert que la majoria de les OSALs utilitzen els canals formals, com les transferències bancàries, per prestar ajudes i/o rebre donacions, existeixen algunes especificats pel que fa a la utilització d'altres mitjans de pagament i que poden comportar vulnerabilitats.

8.1. Mitjans de pagament emprats per la captació de fons

Efectiu

Com ja s'ha exposat anteriorment, la utilització de l'efectiu en el moment de captar els fons per part de les OSALs que operen a Andorra no es troba excessivament estesa. Tot i que el 42% de les OSALs afirmen acceptar donacions en efectiu, durant el 2019, només el 34% n'ha rebut efectivament. D'aquestes, el 28% no han rebut cap donació en efectiu durant el 2019 i només un 10% han rebut donacions amb un import individual superior a 1.000 euros. Per tant, si comparem l'import total de les donacions rebudes i l'import màxim de les donacions, podem concloure que les donacions en efectiu acostumen a ser d'importos baixos, salvat casos excepcionals, i són poc nombroses.

Import màxim de la donació en efectiu	Percentatge d'OSALs sobre el total
0€	28%
0€ a 1.000€	62%
1.001€ a 10.000€	10%
>10.000€	0%

La majoria de les entitats que han rebut més donacions en efectiu són aquelles que tenen una presència més important, són entitats d'abast internacional que tenen a Andorra una ramificació de la seva associació "matriu/paraigua". A més a més, són àmpliament conegudes pel públic general i organitzen moltes activitats i esdeveniments per captar fons.

Preguntades sobre l'import a partir del que les OSALs consideren que l'obligació d'utilitzar el sistema financer (p.ex. transferència bancària) no impactaria en el nombre de les donacions o impactaria de forma insignificant, les respostes han estat molt variades en funció del tipus d'OSAL i del seu mètode de captació de fons. El 67% consideren que l'impacte no seria significatiu per donacions inferiors a 1.000 euros. Aquesta dada s'explica pel fet que la gran majoria de les OSALs reben donacions d'imports molt baixos, notablement inferiors a 1.000 euros, i, a més a més, acostumen a rebre-les pels canals financers preestablerts. Un altra xifra a considerar és el 26% de les OSALs que veuen amb bons ulls que totes les donacions es facin mitjançant el sistema financer ja sigui perquè són entitats que no reben donacions o que les reben únicament per aquest mitjà.

Tot i la rellevància que pot tenir la utilització del sistema financer per la detecció i la prevenció del finançament del terrorisme, no s'ha de perdre de vista que el dret d'associació està garantit per l'article 17 de la Constitució andorrana i d'aquest fet es desprèn que no pot ser limitat sempre que persegueixi una finalitat lícita. Establir un requisit com és l'obligació de rebre les donacions únicament mitjançant el sistema financer andorrà podria, pel seu caràcter inconstitucional, comportar una trava a aquest dret i, per tant, desvirtuar els ingressos de les OSALs i, per consegüent, la seva tasca social.

Tenint en compte les explicacions anteriorment exposades, cal tenir en compte que la utilització intensiva de l'efectiu comporta els seus riscos, principalment vinculats a la falta de traçabilitat.

Actius virtuals

Només un 4% de les OSALs han manifestat que acceptarien possibles donacions i/o subvencions en actius virtuals però cap d'elles n'ha rebut durant el 2019.

A efectes d'aquest informe, no es consideren els actius virtuals com a mitjans de pagament de les OSALs andorranes, tot i que s'ha de continuar monitoritzant l'activitat per detectar una potencial acceptació d'aquests actius. Així mateix, les diferents iniciatives legislatives en la matèria aportaran definició a l'ús dels actius virtuals, així com eines per gestionar els potencials riscos.

Proveïdors de serveis de pagament i crowdfunding

Pel que fa les donacions rebudes pel mitjà de proveïdors de serveis pagament, només una entitat ha utilitzat aquest sistema però l'import total dels fons recaptar és inferior a 2.000 €. La utilització de les plataformes de crowdfunding per les OSALs tampoc es troba gens estesa al Principat d'Andorra ja que només tres entitats l'han utilitzat en algun moment de la seva trajectòria però no ha estat el cas durant el 2019.

Aquesta darrera modalitat de captació de fons es caracteritza per tenir certa opacitat, fet que pot suposar una vulnerabilitat, a més a més de la falta de regulació de la mateixa en moltes jurisdiccions.

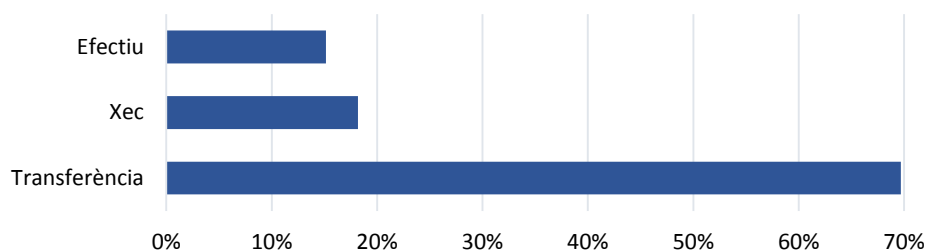
8.2. Mitjans de pagament utilitzats per prestar les ajudes

Pel que fa als mitjans de pagament que utilitzen les OSALs per proporcionar les ajudes als beneficiaris, el 70% utilitzen les transferències bancàries, fet que permet tenir traçabilitat dels fons.

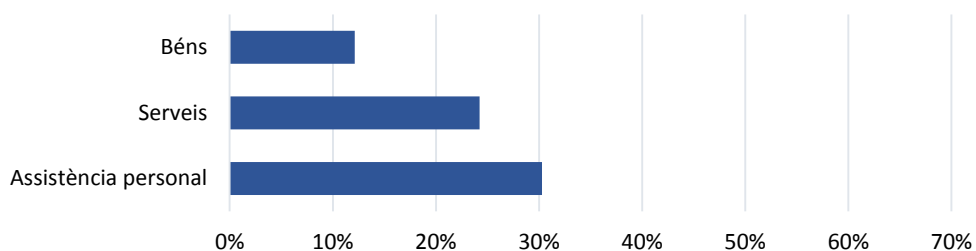
Cap OSAL andorrana ha utilitzat plataformes de pagament on-line, sistemes de transport transfronterer d'efectiu, pagament amb actius virtuals o el mètode *Hawala* per proporcionar ajudes.

Principals mitjans per proporcionar les ajudes

Ajuda econòmica

Ajuda en espècie

La resta de mitjans per prestar les ajudes, com l'assistència personal, els serveis prestats i la posada a disposició de béns, també són susceptibles de FT encara que en menor mesura i, per tant, han de tenir associats els controls corresponents. Per tant, molts dels canals utilitzats per proporcionar les ajudes podrien considerar-se de risc ja que són difícils de supervisar i les transaccions irregulars o il·lícites són difícils de detectar.

9. Transaccions i cooperació amb jurisdiccions de risc o zones de conflicte

Una altra casuística que mereix ser destacada en aquest apartat són les interaccions amb jurisdiccions amb un alt risc de FT o amb zones de conflicte o properes a aquestes. Aquestes situacions revesteixen una important rellevància ja que, donades les característiques de les OSALs andorranes, són la principal vulnerabilitat del sector pel que fa la possibilitat de finançar el terrorisme. A continuació es presenta un quadre amb els països en els que operen les OSALs andorranes, ordenats segons el *Global Terrorism Index* (índex GTI):

Jurisdiccions en els que operen les OSALs andorranes	Nombre d'OSALs que hi operen	Índex GTI ⁹ (2019)
Filipines	2	7,099
Burkina Faso	3	6,755
Moçambic	1	6,4
Nepal	1	5,34
Estats Units	1	5,26
Ucraïna	1	4,692
Grècia	1	4,182
Xile	2	4,031
Uganda	1	3,278
Bolívia	1	2,795
Nicaragua	1	2,355
Perú	1	2,141
Madagascar	2	1,19
Bòsnia Hercegovina	1	0,677
Guatemala	1	0,663
Marroc	1	0,565
Vietnam	1	0,42
Senegal	2	0,391
Suïssa	1	0,286
Cambodja	2	0
Cuba	1	0
Sàhara Occidental	2	N/D
Bahames	1	N/D

Pel que fa al risc que pot aportar operar fora del territori del Principat, destaquen 5 jurisdiccions que es troben en la llista de les 30 amb major impacte de terrorisme del món segons l'Índex GTI. Aquestes jurisdiccions són Filipines, Burkina Faso, Moçambic, Nepal i Estats Units. S'ha de precisar que per "operar" s'entén tant l'enviament de fons, ajudes o material com la prestació de serveis. Addicionalment, s'ha de fer menció a la regió de Sàhara Occidental, ja que, tot i no aparèixer de forma explícita en l'índex GTI, es considera una regió sota conflicte a efectes d'aquest estudi i, donades les seves característiques, d'inestabilitat

⁹ Segons el Global Terrorism Index (GTI) publicat al 2020.

política. Entre totes les OSALs que han respost al qüestionari només s'ha arribat a enviar menys d'un milió dos-cents mil euros en ajudes a jurisdiccions estrangeres, ja sigui ajudes monetàries com valoració del material enviat o del servei prestat. A l'hora de dur a terme operacions en jurisdiccions allunyades o zones que hagin patit algun desastre natural o situació de conflicte, s'ha de tenir en compte la possibilitat de que els controls efectius no s'estiguin duent a terme per part de les autoritats locals, fet que incrementa el risc de finançament de terrorisme.

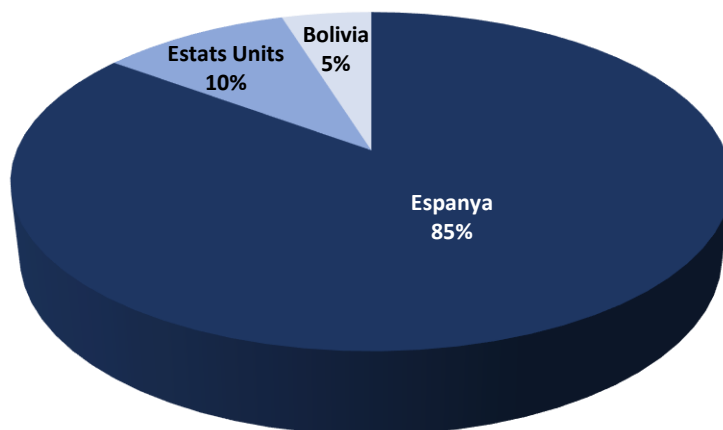
En aquest sentit, és important precisar que només 4 OSALs han manifestat en el qüestionari disposar d'un compte bancari fora del territori nacional (específicament a Espanya, Cambodja i Nicaragua) per portar a terme les seves bones obres de forma més pràctica i controlada.

Com ja s'ha exposat anteriorment, algunes OSALs andorranes cooperen amb entitats estrangeres que persegueixen els seus mateixos objectius. Pel que fa a les jurisdiccions en les quals estan ubicades aquestes OSALs estrangeres amb les que es coopera, s'ha de destacar que es col·labora, principalment i entre d'altres, amb OSALs situades a Espanya (en el 77% dels casos) i a França (23%). Aquest fet s'explica per la proximitat i l'afinitat que es té entre els tres països. És important destacar també la col·laboració amb les OSALs de caire internacional (23% dels casos), que són generalment organitzacions globals que tenen la seva seu central o fundacional en un país, però que disposen de diferents filials arreu de tot el món. S'ha de puntualitzar també que la majoria dels jurisdiccions on estan ubicades les OSALs amb les que coopera el sector andorrà són europees o sud-americanes. Pel que fa al risc que pot aportar la col·laboració amb OSALs estrangeres, destaquen 4 països que es troben en la llista de les 30 jurisdiccions amb major impacte de terrorisme del món segons el GTI. Aquests països són Burkina Faso, Nepal, Estats Units i Regne Unit.

Cooperació en jurisdiccions estrangeres	Nombre d'OSALs andorranes	Índex GTI
Burkina Faso	1	6,755
Nepal	1	5,34
Estats Units	1	5,26
Regne Unit	1	5,161
França	5	4,614
Itàlia	1	3,043
Bèlgica	1	3,043
Espanya	17	2,81
Bolívia	2	2,795
Nicaragua	1	2,355
Perú	2	2,141
Madagascar	2	1,19
Argentina	1	1,024
Senegal	1	0,391
Suïssa	1	0,286
Uruguai	1	0,086
Cambodja	1	0
Internacional (sense especificar)	5	N/A
Europa	1	N/A
Iberoamèrica	1	N/A

Només 9 OSALs han confirmat haver rebut donacions i/o subvencions des de l'estranger durant l'any 2019. El total agregat de totes les subvencions no arriba a mig milió d'euros (453.551,89 €) i la majoria provenien d'Espanya, tot i que n'hi ha hagut una provinent d'Estats Units i una altra de Bolívia.

Import agregat de donacions per país

El 20% de les OSALs han afirmat disposar d'un llistat de països que consideren de risc i en la seva majoria es tracta de l'adopció dels comunicats tècnics publicats a la pàgina web de la UIFAND, relatius a llista dels països classificats d'alt risc pel GAFI, tot i que algunes entitats han manifestat consultar la llista de la UE de jurisdiccions de risc de BC/FT i l'índex GTI.

Donat que el risc de terrorisme al Principat d'Andorra és força reduït, adquireix especial rellevància qualsevol tipus de vinculació amb l'estranger (col·laboració, enviament de fons, etc.) i, especialment, amb països i zones considerades de conflicte, ja que els fons un cop hagin marxat del país queden fora del control i visibilitat de les OSALs andorranes.

10. Transparència financera

Pel que fa a la transparència financera, el 82% de les OSALs han manifestat que fan pública la seva memòria d'activitat i/o pressupost anual que estan disponibles, en nombrosos casos, a la pàgina web de l'entitat (32%) o són de consulta limitada als socis (39%) o les autoritats (34%) ja sigui a petició o per imperatiu legal. En aquest sentit, l'article 18.2,d) de la Llei Qualificada d'Associacions, estableix que una de les competències de l'assemblea general d'una associació és, precisament, l'aprovació del pressupost anual i la liquidació del pressupost anterior.

La falta de transparència i de controls des d'una vessant financera i comptable, pot comprometre greument el destí dels fons de l'OSAL.

11. Coneixements en matèria de LFT/Conscienciació/Formació

El 28% de les OSALs han reconegut no tenir coneixements pel que fa a la normativa de lluita contra el blanqueig i el finançament del terrorisme i les seves modificacions i reglaments aplicables en el Principat d'Andorra.

Només un 2% de les OSALs han respost no conèixer la normativa de PBC/FT dels països en els que operen, per contra, un 26% ha assegurat tenir aquesta informació i, pel que fa la resta, no operen fora del territori andorrà.

Les OSALs que tenen coneixement en matèria de PBC/FT, en la seva majoria, l'han adquirit acudint a formacions externes força extenses, tot i que, no sempre suficientment específiques pel sector. També hi ha un nombre important d'OSALs que disposen d'aquest coneixement per via de la vinculació que tenen amb les entitats bancàries del país. Pel que fa la les OSALs de mides reduïdes, aquestes no disposen de recursos ni coneixements suficients per mitigar els riscos de finançament de terrorisme associats a la seva activitat.

En aquest sentit, per part de les OSALs, es deixa palès que un 6% no coneixen la UIFAND i un 28% no han consultat documents específics dirigits al sector i publicats a la pàgina web de la mateixa.

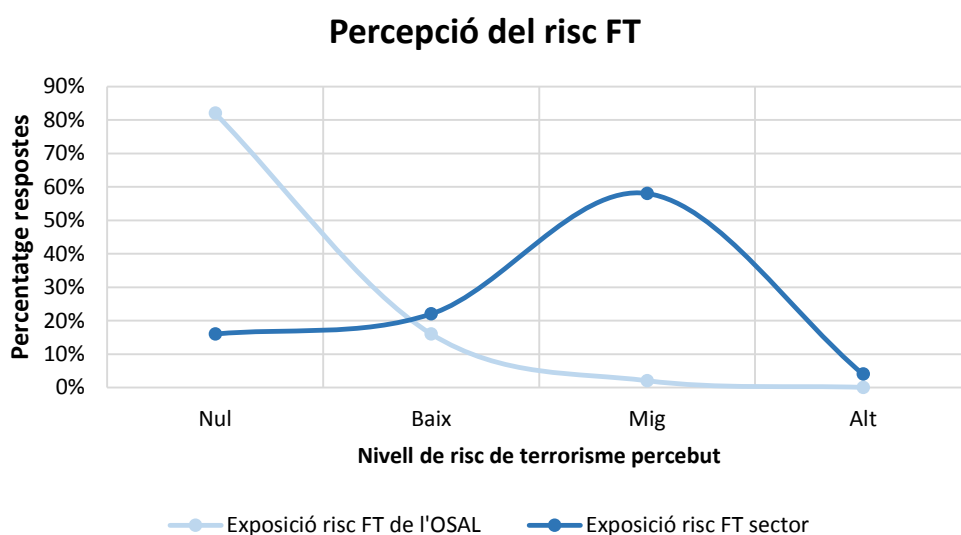
Utilitat de les notes informatives, guies sectorials i altres documents publicats per la UIFAND útils per conscienciar i mitigar els riscos de FT del sector	Percentatge respostes
Molt útils	28%
Bastant útils	18%
Útils	18%
Poc útils	2%
No s'han consultat aquests documents	28%
Es desconeix què és la UIFAND	6%

Per fer front als possibles riscos de ser utilitzades pel FT, les OSALs els han d'identificar, detectar les àrees amb més vulnerabilitats i elaborar un pla de mitigació dels mateixos. El 50% de les OSALs han afirmat haver analitzat els riscos de finançament de terrorisme als quals es troben exposades. Els principals riscos que han detectat les OSALs que han dut a terme aquest exercici han estat els riscos associats a la recaptació dels fons (utilització d'efectiu, donacions anònimes quantioses sense possibilitat de determinar l'origen del fons, etc.) i al desemborsament dels mateixos (risc de jurisdicció, principalment, si els recursos s'envien a zones de conflicte, falsificació documental, etc.). La majoria de les OSALs concorden en la necessitat de dur a terme un estudi de risc que ha de ser aprovat pels òrgans de gestió de la mateixa i implementar mesures de mitigació com la supervisió a distància o *in situ* dels projectes, cerques i coneixement dels beneficiaris, utilització del sistema financer per realitzar tot tipus de transaccions o definir uns procediments clars per prevenir qualsevol situació relativa al FT. Algunes OSALs es decanten per limitar els imports de les donacions rebudes o de les ajudes proporcionades, accepten donacions únicament dels associats, operen amb contraparts prèviament acceptades i realitzen auditories de diversa índole ja sigui per imperatiu legal, ja sigui com a mètode de prevenció de la pròpia OSAL. Altres entitats limiten la seva actuació al territori andorrà o són supervisades per altres OSALs "mare". No obstant això, les OSALs que efectivament han implementat mesures de mitigació representen el 30% ja que,

com es veurà més endavant, la resta consideren que el risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme és nul o molt baix.

Quant a la percepció del risc de FT, la majoria de les OSALs consideren que, donades les seves característiques, el seu risc és inferior al risc del sector, que s'incrementa, principalment, amb les actuacions de les entitats fora del territori nacional. A més a més, des d'un punt de vista global, el risc de les OSALs de ser utilitzades pel FT no es percep com a principal amenaça per les mateixes que destaquen, bàsicament, les malversacions, frau, estafa, falsedat documental, falta de professionalitat i controls, intervencions polítiques arbitràries en els països de destí i escasses subvencions que porten a les entitats buscar altres tipus d'ingressos i comprometen la seva subsistència.

El 96% de les OSALs entrevistades consideren que el risc de ser utilitzades per finalitats de finançament del terrorisme és nul o molt baix. Les OSALs que consideren que el risc és baix o alt representa un 4% i són OSALs que tenen certa exposició internacional i operen en zones que podríem considerar de risc o en conflicte. A continuació es presenta un gràfic en el que es deixa palesa la percepció de l'exposició al risc de FT al que s'afronta la pròpia OSAL, en contraposició al nivell de risc de FT que aquesta atribueix a la totalitat del sector.

En definitiva, uns coneixements insuficients de la normativa de PBC/FT i la falta de conscienciació pel que fa al risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme de les OSAL pot presentar una important vulnerabilitat.

12. Cooperació entre les autoritats i entre les autoritats i les OSALs

Tot i ser l'últim dels aspectes contemplats, una bona cooperació entre les autoritats i entre el sector i les autoritats és de gran importància. És justament aquest tipus de cooperació que pot permetre detectar casos de finançament de terrorisme arrel de la detecció d'operacions sospitoses i les investigacions que se'n poden derivar.

Si bé les OSALs no són subjectes obligats a la totalitat de la Llei 14/2017, les autoritats han d'incidir i conscienciar al sector sobre la importància d'implementar sistemes adequats de

detecció de sospites de FT per tal de poder-les comunicar a la UIFAND amb la major celeritat possible.

Adicionalment, la bona cooperació entre les autoritats via protocols d'entesa podria permetre detectar incongruències pel que fa les dades que consten al registre, els comptes presentats i les actuacions que realment duu a la pràctica l'OSAL, per exemple.

13. Conclusió

De l'anàlisi exposada anteriorment, es desprèn que la vulnerabilitat del sector de les OSALs és mitjà.

IX. CONSEQÜÈNCIES/IMPACTE

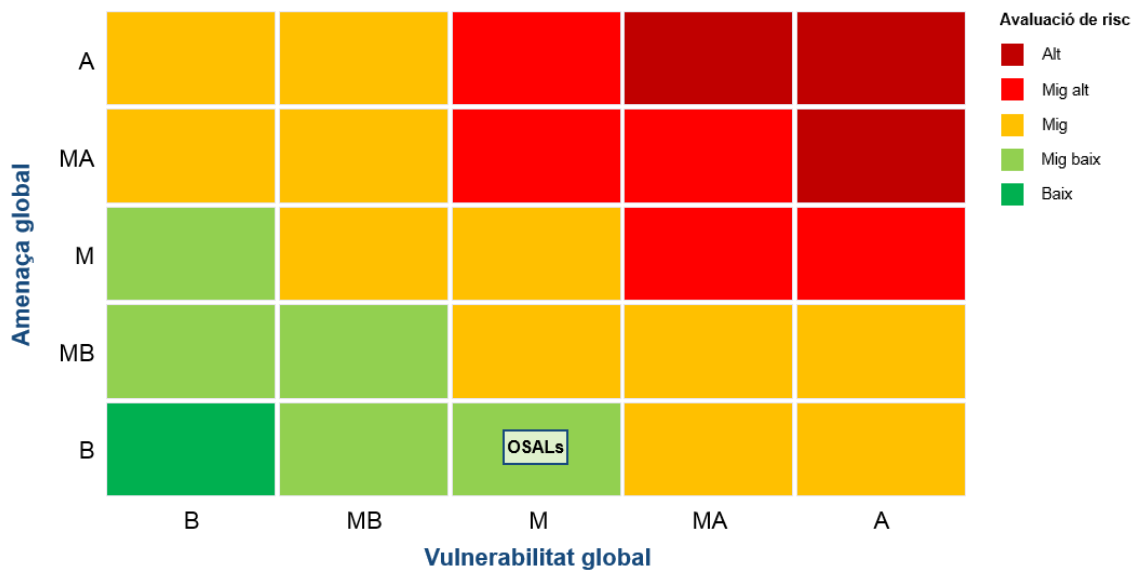
Les principals conseqüències que deriven del fet que una OSALs andorrana sigui utilitzada per finançar el terrorisme són:

- Un impacte rellevant pel que fa a la seguretat d'una manera tant local com global. Les debilitats que pot presentar el control o el seguiment de les OSALs pot atraure a les persones que vulguin aprofitar-se'n per cometre delictes, entre ells el de finançar el terrorisme, i passar inadvertit.
- Els beneficiaris legítims de les ajudes proporcionades per les OSALs poden veure's privats de les mateixes.
- La pèrdua de confiança dipositada en les OSALs pot repercutir greument en la disminució dels seus ingressos provinents de les aportacions de socis, donacions i subvencions de diversa índole i, per tant, pot comprometre la viabilitat dels seus projectes i de la mateixa entitat.
- La vinculació d'una OSAL amb el finançament del terrorisme també pot repercutir negativament sobre els seus empleats, col·laboradors i voluntaris, així com proveïdors de béns o serveis i entitats del sistema financer andorrà des d'un punt de vista reputacional.
- L'OSAL, els seus responsables i les persones vinculades podrien ser objecte d'una infracció penal i/o administrativa.

Conclusió sobre el risc global de FT de les OSALs andorranes

De tot l'anterior es pot inferir que la suma de l'amenaça, vulnerabilitat i conseqüència dona un risc global mig baix del sector de les OSALs.

Risc global de ser utilitzades per FT de les OSALs andorranes

X. PLA D'ACCIÓ I POSSIBLES MESURES DE MITIGACIÓ

Tot i que donades les característiques del sector de les OSALs al Principat d'Andorra es pot considerar que el risc de finançament de terrorisme és mig baix, s'ha de tenir en compte que aquest ha de ser mitigat i controlat. En aquest sentit, a continuació es proposen les possibles mesures de mitigació tant pel que fa a l'actuació de les OSALs com pel que fa a l'actuació més global, a nivell de país i de les diferents autoritats involucrades.

1. Mesures de mitigació a implementar per les OSALs

S'ha de destacar que el 8 de juliol del 2019, la UIFAND va publicar una nota informativa adreçada al sector de les OSALs que pretenia que recollir les possibles bones pràctiques a implementar per part del sector i que, en gran mesura, es troben reproduïdes a continuació.

- Com a punt de partida, cada OSAL hauria d'elaborar la seva pròpia avaluació de les amenaces i les vulnerabilitats a les que es troba exposada i adoptar les corresponents mesures de mitigació de riscos. Aquestes han de comprendre necessàriament l'aplicació de la deguda diligència als donants i els beneficiaris, dintre de les seves capacitats, així com l'establiment d'un mètode robust de conservació i documentació de les donacions.
- Establir sistemes de comprovacions per assegurar-se que els empleats, col·laboradors, voluntaris i beneficiaris no estan relacionats amb el finançament del terrorisme i/o vinculats a persones, grups o organitzacions terroristes, especialment, mitjançant la revisió periòdica de la llista consolidada de sancions del Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Així mateix, establir polítiques internes amb els criteris de selecció que

permeti tenir un bon coneixement de la trajectòria i reputació dels empleats, col·laboradors i voluntaris.

- Assegurar un major control de l'origen dels ingressos i el destí de les despeses mitjançant l'aprovació del pressupost anual per l'òrgan de govern. Tant el pressupost com la liquidació, amb la corresponent documentació de suport, haurien d'estar a disposició de tots els membres de l'òrgan de govern.
- Elaborar uns plans de formació per als empleats, col·laboradors i voluntaris, principalment per aquells que participen en la recollida i el desemborsament de fons, per que adquireixin coneixements suficients relacionats amb la lluita i la prevenció de FT i siguin capaços de detectar els possibles indicadors.

2. Mesures de mitigació a nivell nacional

1. Arrel de l'estudi realitzat s'ha deixat palès que els Registres d'Associacions i de Fundacions, autoritats que incorporen la major part de les OSALs andorranes, es limiten únicament a donar publicitat de l'existència de les mateixes. La informació que s'hi troba continguda és, en nombroses ocasions, incompleta, incorrecta o obsoleta. A més a més, el termini de deu anys d'inactivitat per donar de baixa a una associació pot resultar excessiu i contraproduent.

En aquest sentit, s'ha de dotar als Registres de les eines adequades (tant informàtiques, com d'efectius i procediments) per mantenir una base de dades actualitzada (evitant d'aquesta manera tenir registrades entitats no actives) i amb informació acurada. En relació amb l'anterior, s'ha de proporcionar als Registres la formació pertinent en matèria de PBC/FT.

2. Com s'ha mencionat en el punt anterior, donat que els Registres oficials tenen una tasca merament de publicitat, es desprèn la necessitat de fomentar el desenvolupament de mesures que permetin homogeneïtzar l'adopció d'estàndards i bones pràctiques en el si del sector, generar fòrums de debat, de representació, de coordinació de tasques i de formació.

3. Tot i que el sector de les OSALs presenta un risc mig-baix de finançament de terrorisme, tenint en compte l'impacte en la materialització d'aquest risc, s'ha de reforçar la cooperació entre els diferents actors, tant entre les autoritats (Registre d'Associacions, Registre de Fundacions, Cos de Policia, Departament de Tributs i Fronteres, UIFAND, etc.), com amb el sector d'OSALs, a fi d'assegurar la transparència del sector i disposar d'eines suplementàries per poder identificar la seva utilització per finançar el terrorisme, així com establir un marc normatiu i de supervisió més adequat tot tenint en compte els coneixements i les sensibilitats del sector.

4. Donades les característiques de les OSALs que presenten un major risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme, sembla pertinent establir que precisament aquestes estiguin subjectes a determinats preceptes de la Llei 14/2017 com són, principalment, l'obligació de realitzar un estudi de risc individual (art.5), la de comunicar les operacions sospitoses que hagin pogut detectar a la UIFAND (art.20) o la realització d'una auditoria externa en matèria de PBC/FT, a més a més de mantenir les obligacions de la disposició addicional primera de la llei.

5. Relacionat amb l'apartat anterior, establir un sistema de supervisió de les OSALs que representen major risc de ser utilitzades per finançar el terrorisme i realitzar un seguiment de la resta de les OSALs. En el marc d'aquesta supervisió és primordial dur a terme, de forma

periòdica, una actualització d'aquest estudi i de les seves dades, amb la finalitat de detectar possibles canvis pel que fa a l'estatus de les OSALs que puguin entrar o sortir de la categoria d'OSALs amb risc baix o mig de FT, o trobar noves casuístiques.

6. Establir un pla de formació per tal d'assegurar-se que totes les OSALs i, essencialment, les que presentin un risc mig de FT, adquireixin els coneixements actualitzats i adaptats al seu sector.

7. Desenvolupar l'article 14.1 del Reglament regulador de l'enregistrament i l'accés a la informació relativa als beneficiaris efectius en els registres d'entitats jurídiques per permetre a les associacions i fundacions presentar al Registre els formularis i les sol·licituds d'accés a la informació sobre els beneficiaris efectius per mitjans telemàtics.

XI. GLOSSARI I ACRÒNIMS

Actius virtuals: qualsevol representació digital de valor que es pot intercanviar o transferir digitalment i que pot ser utilitzada per efectuar pagaments o com a inversió.

Amenaça: factor de risc extern, al qual una entitat es troba exposada, fruit del sector al qual pertany, a la zona geogràfica en la qual es troba localitzada o a la conjuntura econòmica, entre d'altres.

BC (blanqueig de capitals): procés que consisteix en donar una aparença de legitimitat a uns béns (diners, actius, propietats, etc.) provinents d'una activitat delictiva. Per a més informació veure l'article 409 del Codi Penal andorrà.

DOS (declaració d'operació sospitosa): escrit formal dirigit a la UIFAND que realitza un subjecte obligat a iniciativa pròpia per comunicar una operació o projecte d'operació relatiu a fons dels que tingui certesa o conegui, tingui sospites o motius raonables per considerar que podrien estar relacionats amb el blanqueig de capitals o el finançament del terrorisme.

FT (finançament de terrorisme): Qualsevol forma d'acció econòmica, ajuda o mediació que proporcioni suport financer a terroristes individuals i/o organitzacions terroristes per tal de facilitar la comissió d'actes de terrorisme en favor de la seva ideologia. Per a més informació veure l'article 366 bis del Codi Penal andorrà.

GAFI (Grup d'Acció Financera Internacional, FATF per les seves sigles en anglès): cos intergovernamental, amb l'objectiu principal de desenvolupar estàndards i promoure polítiques, tant a nivell nacional com internacional, per combatre el blanqueig de diners i el finançament del terrorisme.

OSAL (Organitzacions sense ànim de lucre): de conformitat amb l'article 3.19 de la Llei 14/2017: *"persona o estructura jurídica o organització, incloent-hi associacions i fundacions, que principalment es dedica a la recaptació o el desemborsament de fons per a fins com ara propòsits caritatius, religiosos, culturals, educatius, socials o fraternals, o per a la realització d'altres tipus de bones obres"*.

OSAL de serveis: segons la definició de GAFI, *"organitzacions sense ànim de lucre que principalment es dediquen a proporcionar allotjament, serveis socials, educació i cura de la salut"*.

OSAL expressives: segons la definició de GAFI, “organitzacions sense ànim de lucre que principalment es dediquen a activitats expressives, com ara programes centrats en esports i lleure, art i cultura, representació d’interessos o defensa, partits polítics, grups d’experts i grups de pressió”.

Risc: la suma de tres factors: amenaça, vulnerabilitat i conseqüència.

Subjecte obligat: persones físiques o jurídiques que pertanyen a les categories o, que en l’exercici de la seva activitat professional, realitzen les activitats enumerades a l’article 2 de la Llei 14/2017.

Terrorisme: veure els articles 362 i següents del Codi Penal andorrà.

UIFAND (Unitat d’Intel·ligència Financera): òrgan competent per impulsar i coordinar les mesures de detecció, prevenció i lluita contra el blanqueig de diners o valors, contra el finançament del terrorisme i contra la proliferació d’armes de destrucció massiva al Principat d’Andorra.

Vulnerabilitat: un factor de risc intern consistent en mancances i deficiències en els sistemes de control de l’entitat i el grau de resposta que aquesta és capaç de proporcionar. Aquestes vulnerabilitats poden ser explotades per les amenaces externes.

XII. BIBLIOGRAFIA

Australian Transaction Reports and Analysis Centre (AUSTRAC) i Australian Charities and not-for-profits Commission (2017), *National risk assessment 2017: Australia’s non-profit organisation sector*, Australian Transaction Reports and Analysis Centre (AUSTRAC), disponible a <https://www.austrac.gov.au/sites/default/files/2019-06/npo-risk-assessment-FINAL-web.pdf>

BARKER, Anthony Grahame (2013), *The Risks of Abuse of Non-Profit Organizations for Money Laundering and Terrorist Financing in Serbia*, Consell d’Europa, Belgrad, disponible a <https://rm.coe.int/the-risks-to-nonprofit-organisations-of-abuse-for-ml-terroristfinanc/16807828e4>

GAFI (2014), *Risk of terrorist abuse in non-profit organisations*, GAFI, París, França, disponible a <https://www.fatf-gafi.org/documents/documents/risk-terrorist-abuse-non-profits.html>

GAFI (2015), *Best Practices Paper on Combating the Abuse of Non-Profit Organisations*, GAFI, París, França, disponible a <http://www.fatf-gafi.org/documents/documents/bpp-combating-abuse-npo.html>

UIFAND (2019), *Nota informativa adreçada al sector de les organitzacions sense ànim de lucre*, UIFAND, Andorra la Vella, disponible a https://www.uifand.ad/images/stories/Docs/SubjectesObligats/NoFinancers/OSAL_Nota_Informativa_CAT.pdf

UIFAND (2020), *Comunicat Tècnic CT-02/2020, Organitzacions sense ànim de lucre (OSALs)*, UIFAND, Andorra la Vella, disponible a [https://www.uifand.ad/images/stories/Docs/Comunicats/CT-02_2020 -
_Actualizaci%C3%B3_OSALs.pdf](https://www.uifand.ad/images/stories/Docs/Comunicats/CT-02_2020_-_Actualizaci%C3%B3_OSALs.pdf)

VUJIČIĆ, Đorđije (Administració per la prevenció del blanqueig de capitals) (2018), *Risks of Abuse of the Non-Profit Sector for Financing Terrorism*, OSCE Missió a Sèrbia i Ministeri de Finances, Administració per la prevenció del blanqueig de capitals, Varsòvia, disponible a [http://www.apml.gov.rs/uploads/useruploads/Documents/2153_final-web---nvo_eng-\(3\).pdf](http://www.apml.gov.rs/uploads/useruploads/Documents/2153_final-web---nvo_eng-(3).pdf)